

OŠ „Kiseljak 1“
Hrastovi 25
030 594 005
(Naziv ustanove, adresa i telefonski broj)

№ 10.
20.06.23.

**KANTON SREDIŠNJA BOSNA
MINISTARSTVO OBRAZOVANJA, ZNANOSTI, MLADIH, KULTURE I ŠPORTA**

PREDMET: Prijedlog za napredovanje

U skladu s člankom 25. Pravilnika o ocjenjivanju, napredovanju i stjecanju statusa učitelja, nastavnika, profesora i stručnog suradnika u osnovnim i srednjim školama u Kantonu Središnja Bosna („Službene novine Kantona Središnja Bosna“, broj 7/21), Ministarstvu obrazovanja, znanosti, mladih, kulture i športa Kantona Središnja Bosna dostavlja se

PRIJEDLOG ZA NAPREDOVANJE

u zvanje savjetnik

u zvanje mentor

Emisa (Avdulah) Gazija-Pait, JMB: [REDACTED]
(Ime, ime oca, i prezime zaposlenika)

rođen/-a [REDACTED] godine u Sarajevu, KS, Bosna i Hercegovina,
(mjesto rođenja, kanton) (država rođenja)
završio/-la je školovanje u Bosna i Hercegovina, 2004; 2012.,
(država) (godina završetka školovanja)
na Fakultet isamskih nauka u Sarajevu,
(naziv visokoškolske ustanove) (mjesto)
i stekao/-la stručno zvanje mr.sc.religijske pedagogije.

Zaposlen/-a je od 01. 09. 2003. godine u OŠ „Kiseljak 1“
(naziv ustanove)
u Kiseljaku.

Zaposlenik ima ukupno 18 godina radnoga iskustva nakon diplomiranja za potrebnu stručnu spremu i stručno zvanje, na poslovima (zaokružiti):
A) nastavnika u osnovnoj školi;
b) nastavnika u srednjoj školi;
c) stručnog suradnika u osnovnoj školi;
d) stručnog suradnika u srednjoj školi.

Jo sada je radio/-la:

1. OŠ „Kiseljak 1“, od 01. 09. 2003. godine,
(ustanova – organizacija)
na poslovima nastavnik islamske vjeronauke; (mjesto)

2. _____ od _____ do _____ godine,
(ustanova – organizacija) (mjesto)
na poslovima _____ (mjesto)
3. _____ od _____ do _____ godine,
(ustanova – organizacija) (mjesto)
na poslovima _____ (mjesto)

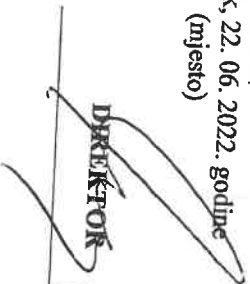
4. itd.

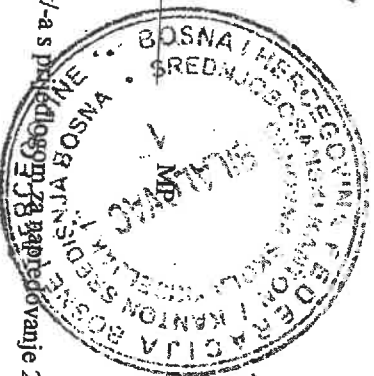
Sada radi u OŠ „Kiseljak 1“,

(ustanova – organizacija)
od 01. 09. 2022. do _____ godine, na poslovima nastavnik islamske vjeronauke. (mjesto)

- Uz prijedlog za napredovanje / stjecanje statusa u skladu s člancima 24. i 25. navedenoga Pravilnika dostavlja se:
1. diploma o završenom studiju,
 2. diploma o završenom magistrarskom studiju,
 3. uvjerenje o položenom stručnom ispitu,
 4. CV,
 5. obrasci: 1-NP, 2-02, 3-03

Broj:603-06/22
Kiseljak, 22. 06. 2022. godine
(mjesto)

DŽEMAL ĐORĐEVIĆ

Podnositelj/-ica prijedloga

Imenovan/-a je upoznat/-a s prijedlogom za napredovanje 22. 06. 2022. godine u 12.00 sati.

Emisa Gazija-Pajić
[Ime i prezime (potpis)]

OŠ „Kiseljak 1“

Hrastovi 25

030 594 005

(Naziv ustanove, adresa i telefonski broj)

**KANTON SREDIŠNJA BOSNA
MINISTARSTVO OBRAZOVANJA, ZNANOSTI, MLADIH, KULTURE I ŠPORTA**

PREDMET: Prijedlog za napredovanje

U skladu s člankom 25. Pravilnika o ocjenjivanju, napredovanju i stjecanju statusa učitelja, nastavnika, profesora i stručnog suradnika u osnovnim i srednjim školama u Kantonu Središnja Bosna („Službene novine Kantona Središnja Bosna“, broj 7/21), Ministarstvu obrazovanja, znanosti, mladih, kulture i športa Kantona Središnja Bosna dostavlja se

PRIJEDLOG ZA NAPREDOVANJE

u zvanje savjetnik

Enisa (Avdulah) Gazija-Pajt, JMB: [REDACTED]
(Ime, ime oca, i prezime zaposlenika)

rođen/a 2 [REDACTED] godine u Sarajevu, KS, Bosna i Hercegovina,
(mjesto rođenja, kanton) (država rođenja)
završio/-la je školovanje u Bosna i Hercegovina, 2004; 2012.,
(država) (godina završetka školovanja)
na Fakultet isamskih nauka u Sarajevu,
(naziv visokoškolske ustanove) (mjesto)
i stekao/-la stručno zvanje mr.sc.religijske pedagogije.

Zaposlen/-a je od 01. 09. 2003. godine u OŠ „Kiseljak 1“
u Kiseljaku.

Zaposlenik ima ukupno 18 godina radnoga iskustva nakon diplomiranja za potrebnu stručnu spremu i stručno zvanje, na poslovima (zaokružiti):

- a) nastavnika u osnovnoj školi;
- b) nastavnika u srednjoj školi;
- c) stručnog suradnika u osnovnoj školi;
- d) stručnog suradnika u srednjoj školi.

Do sada je radio/-la:

1. OŠ „Kiseljak 1“, od 01. 09.2003. godine,

(ustanova – organizacija) (mjesto)
na poslovima nastavnik islamske vjeronauke;

2. _____ od ____ do ____ godine,
(ustanova – organizacija) (mjesto)
na poslovima _____

3. _____ od ____ do ____ godine,
(ustanova – organizacija) (mjesto)
na poslovima _____

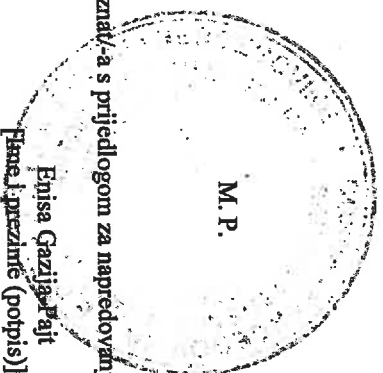
4. itd.

Sada radi u OŠ „Kiseljak 1“, (ustanova – organizacija) (mjesto)
od 01. 09. 2003. do ____ godine, na poslovima nastavnik islamske vjeronauke.

Uz prijedlog za napredovanje / stjecanje statusa u skladu s člancima 24. i 25. navedenoga Pravilnika dostavlja se:

1. 4 CV,
2. obrasci: 1-NP, 2-02, 3-03

Broj:603-06/22
Kiseljak, 22. 06. 2022. godine
(mjesto)

Podnositelj/-ica prijedloga

DIREKTOR

Enisa Gazijaga Ajt
[Ime i prezime (potpis)]

Imenovani/-a je upoznat/-a s prijedlogom za napredovanje 22. 06. 2022. godine u 12.00 sati.

5. Pedagoški stav nastavnika je autoritativan, odmjeren, dovoljno fleksibilan i demokratski.	1	2	3	4	5
6. Nastavnikova uputa i prezentacija sadržaja razumljivi su i precizni, potiču stvaralačku aktivnost i razvijaju interes za nastavne sadržaje.	1	2	3	4	5

Zbroj bodova (od točke 1. do točke 6.) = $30 : 6 = 5$

[Npr. $5 + 5 + 5 + 5 + 4 = 24 : 5 = 4,8$ – srednja vrijednost bodova (zaokružiti ispod 5)]

Bodovi: 0 1 2 3 4 5 (zaokružiti)

Obrazloženje:

Nastavnica koristi aktivno-direktni stil na promicanju ljudskih prava i konvencijom o pravima djeteta. Nastavnica koristi metode igre u odgoju u kojem predstavlja pitanja, daje odgovore i potiče djecu na razmišljanje i razvijanje aktivnosti. Nastavnica koristi metode igre i razmišljanje djeteta i razmišljanje za nastavne sadržaje.

III. Promicanje ljudskih prava i briga za zdrav okoliš

1. Nastavnikov odnos i ponašanje prema učenicima u skladu je s međunarodnom Konvencijom o pravima djeteta.	1	2	3	4	5
2. Nastavnik s učenicima radi na promicanju ljudskih prava.	1	2	3	4	5
3. Nastavnik svojim primjerom i kroz neposredni rad s učenicima radi na promicanju brige za zdrav okoliš.	1	2	3	4	5

Zbroj bodova (od točke 1. do točke 3.) = $15 : 3 = 5$

[Npr. $5 + 4 + 3 = 12 : 3 = 4$ – srednja vrijednost bodova (zaokružiti ispod 4)]

Bodovi: 0 1 2 3 4 5 (zaokružiti)

Obrazloženje:

U nastavi nastavnica nastavlja rad na promicanju ljudskih prava i briga za zdrav okoliš. Nastavnica koristi metode igre i razmišljanje djeteta i razmišljanje za nastavne sadržaje. Nastavnica koristi metode igre i razmišljanje djeteta i razmišljanje za nastavne sadržaje.

IV. Odgovornost u radu i radna disciplina

1. Nastavnik ne kasni na nastavni sat i ne napušta ga prije vremena.	1	2	3	4	5
2. Nastavnik uredno i pravodobno vodi propisanu pedagošku dokumentaciju.	1	2	3	4	5
3. Nastavnik je redovito nazočan na sjednicama stručnih tijela.	1	2	3	4	5
4. Nastavnik izgrađuje partnerski odnos s učenicima.	1	2	3	4	5
5. Nastavnik je angažiran u vođenju slobodne aktivnosti i sudjeluje u javnim ili školskim nastupima.	1	2	3	4	5

Zbroj bodova (od točke 1. do točke 5.) = $25 : 5 = 5$

[Npr. $5 + 4 + 3 + 2 + 5 = 19 : 5 = 3,8$ – srednja vrijednost bodova (zaokružiti ispod 4)]

Bodovi: 0 1 2 3 4 5 (zaokružiti)

Obrazloženje:

Nastavnica koristi redovito na nastavni sat i ne napušta ga prije vremena. Nastavnica uredno i pravodobno vodi propisanu pedagošku dokumentaciju. Nastavnica je redovito nazočna na sjednicama stručnih tijela. Nastavnica izgrađuje partnerski odnos s učenicima. Nastavnica je angažirana u vođenju slobodne aktivnosti i sudjeluje u javnim ili školskim nastupima.

V. Suradnja s učiteljima odnosno nastavnicima i roditeljima učenika te predstavnicima društvenoga okruženja škole koji sudjeluju u poboljšavanju kvalitete života učenika

1. Nastavnik uspješno i kontinuirano ostvaruje suradnju s nastavnicima i roditeljima učenika.	1	2	3	4	5
2. Nastavnik podržava rad vijeća roditelja i učenika.	1	2	3	4	5
3. Nastavnik uspostavlja i razvija suradnju sa institucijama izvan škole (centrom za socijalni rad, policijom, nevladinim organizacijama i sličnim).	1	2	3	4	5
4. Nastavnik u suradnji s drugim nastavnicima te roditeljima učenika i raznim institucijama radi na planjima profesionalne orijentacije učenika.	1	2	3	4	5
5. Nastavnik je istrajan u pomaganju učenicima i njihovim roditeljima koji se nađu u poteškoćama.	1	2	3	4	5

Zbroj bodova (od točke 1. do točke 5.) = $\frac{25}{5} : 5 = 5$
 [Npr.: 5 + 4 + 3 + 2 + 5 = 19 : 5 = 3,8 – srednja vrijednost bodova (zaokružiti ispod 4)]

Bodovi: 0 1 2 3 4 5 (zaokružiti)

Obrazloženje:

U ovom izvješću počinje na ovaj način izvješće koje sadrži izvješće o suradnji s roditeljima i nastavnicima. Nastavnik uspostavlja suradnju s roditeljima i nastavnicima u suradnji s drugim nastavnicima te roditeljima učenika i raznim institucijama radi na planjima profesionalne orijentacije učenika.

VI. Izvješće savjetnika za stručno-pedagoški nadzor
 Bodovi: 0 1 2 3 4 5 (zaokružiti)

Obrazloženje:

Nastavnica je redovno uspostavila suradnju s roditeljima i nastavnicima. Nastavnica uspostavlja suradnju s roditeljima i nastavnicima u suradnji s drugim nastavnicima te roditeljima učenika i raznim institucijama radi na planjima profesionalne orijentacije učenika.

Napomena: Zapisnik o stručno-pedagoškom nadzoru obvezno priložiti uz obrazac.

Zbroj bodova (od točke I. do točke VI.) = 30

Konačna ocjena (označiti sa X):

- izvrstan / naročito se ističe (ako ima 26 do 30 bodova)
- vrlo uspješan / ističe se (ako ima 21 bod do 25 bodova)
- uspješan / dobar (ako ima 16 do 20 bodova)
- zadovoljava (ako ima 12 do 15 bodova)
- ne zadovoljava (ako ima 0 do 11 bodova)

Kuceljak 22. 06. 2022 godine
 (mjesto)

Komisija

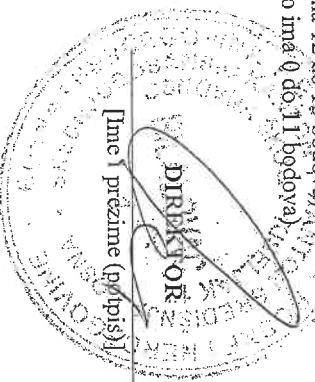
 [Ime i prezime (potpis)]

 [Ime i prezime (potpis)]

 [Ime i prezime (potpis)]

 [Ime i prezime (potpis)]

M. P.

 [Ime i prezime (potpis)]

Imenovani/a je upoznat/a s ocjenom dana 22. 06. 2022 godine u 12 sati.

 [Ime i prezime (potpis)]

UENO

OŠ "Kadije 1" Biševac

Obrazac 2 - O2

030/594-005
Hrvatska
(Naziv ustanove, adresa i telefonski broj)

KANTON SREDIŠNJA BOSNA
MINISTARSTVO OBRAZOVANJA, ZNANOSTI, MLADIH, KULTURE I ŠPORTA

PREDMET: Podaci o izvanastavnom stručnom radu

PODATCI O IZVANASTAVNOM STRUČNOM RADU

U skladu s člancima 17. i 18. Pravilnika o ocjenjivanju, napredovanju i sjecanju statusa učitelja, nastavnika, profesora i stručnog suradnika u osnovnim i srednjim školama u Kantonu Središnja Bosna („Službene novine Kantona Središnja Bosna“, broj 7/21), vrednuje se uspjehnost izvanastavnog stručnog rada učitelja, nastavnika, profesora i stručnih suradnika u osnovnim i srednjim školama, za zaposlenika

ENISA (ANDURIH) ŠKAVIĆ-PAVIĆ JMB: [REDACTED]
(Ime, ime oca, i prezime)

mr.sc. inženjerski nauko, Tehnička vjerovnikarica
(stručna sprema zaposlenika) (predmet koji predaje)

Navesti urađene poslove (obavezno priložiti dokaz uz predmetni Obrazac 2 - O2) koji se, u skladu s člankom 17. Pravilnika, vrednuju s 1 bodom:

- a) A
 - a) B
 - a) C
 - a) D
 - a) E
 - a) F
 - a) G
 - a) H
 - a) M

UKUPNI BROJ BODOVA: 12

Navesti urađene poslove (obavezno priložiti dokaz uz predmetni Obrazac 2 - O2) koji se, u skladu s člankom 17. Pravilnika, vrednuju s 2 boda:

- a) A
 - a) B
 - a) C
 - a) D
 - a) E
 - a) F
 - a) G
 - a) H
 - a) M

UKUPNI BROJ BODOVA: 14

Navesti urađene poslove (obavezno priložiti dokaz uz predmetni Obrazac 2 - O2) koji se, u skladu s člankom 17. Pravilnika, vrednuju s 3 boda:

- a) A
 - a) B

25

UKUPNI BROJ BODOVA: 9

Navedi uradene poslove (obvezno priložiti dokaz uz predmetni Obrazac 2 - O2) koji se, u skladu s člankom 17. Pravilnika, vrednuju s 4 boda:

4. 2/2

Blank lines for listing completed work items.

UKUPNI BROJ BODOVA: 8

SVUKUPNI BROJ BODOVA: 43

Xielish
(mjesto) 22. 06. 2012 godine

Povjerenstvo

[ime i prezime (potpis)]

[ime i prezime (potpis)]

[ime i prezime (potpis)]

[ime i prezime (potpis)]

Ravnatelj/ica

[ime i prezime (potpis)]

Imenovan/-a je upoznat/-a s ocjenom dana 22. 06. 2012 godine u 120 sati.

FURSG.
[ime i prezime (potpis)]

KOMISIJA REGULATORNA
22. 06. 2012.

- Priložen je izvještaj o izvršenju poslova u skladu s člankom 17. Pravilnika, vrednujući s 4 boda:
- Izvršeno su poslovi u skladu s člankom 17. Pravilnika u skladu s člankom 17. Pravilnika (17 x 2)
- Izvršeno su poslovi u skladu s člankom 17. Pravilnika u skladu s člankom 17. Pravilnika (17 x 2)
- Izvršeno su poslovi u skladu s člankom 17. Pravilnika u skladu s člankom 17. Pravilnika (17 x 2)

UKUPNI BROJ BODOVA: 12

Navesti uradene poslove (obvezno priložiti dokaz uz predmetni Obrazac 2 – O2) koji se, u skladu s člankom 17. Pravilnika, vrednuju s 4 boda:

4. - Potpisati i objasniti tekstu (Zbornik radova) (17 x 2)
Potpisati i objasniti tekstu (Zbornik radova) (17 x 2)
Zbornik radova - izdati su u skladu s člankom 17. Pravilnika u skladu s člankom 17. Pravilnika (17 x 2)
Objasniti tekstu (Zbornik radova) (17 x 2)

UKUPNI BROJ BODOVA: 8

SVEUKUPNI BROJ BODOVA: 43

Šindeljak 22. 06. 2022 godine
(mjesto)

Komisija

[Ime i prezime (potpis)]

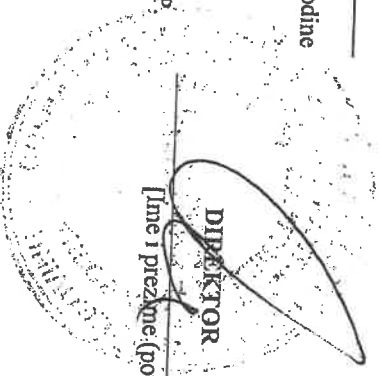
[Ime i prezime (potpis)]

[Ime i prezime (potpis)]

[Ime i prezime (potpis)]

[Ime i prezime (potpis)]

M. P.

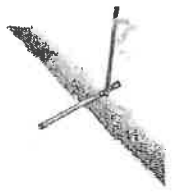

DIREKTOR

[Ime i prezime (potpis)]

Imenovan/-a je upoznat/-a s ocjenom dana 22. 06. 2022 godine u 12 sati.

Enisa Sarić
[Ime i prezime (potpis)]

OŠ "KISEGAC 1" BILALOVAČ

HRASTOVI 85

0301 594-005

(Naziv ustanove, adresa i telefonski broj)

KANTON SREDIŠNJA BOSNA
MINISTARSTVO OBRAZOVANJA, ZNANOSTI, MLADIH, KULTURE I ŠPORTA

PREDMET: Podatci o izvannastavnom stručnom radu

PODATCI O IZVANNASTAVNOM STRUČNOM RADU

U skladu s člancima 17. i 18. Pravilnika o ocjenjivanju, napredovanju i stjecanju statusa učitelja, nastavnika, profesora i stručnog suradnika u osnovnim i srednjim školama u Kantonu Središnja Bosna („Službene novine Kantona Središnja Bosna“, broj 7/21), vrednuje se uspješnost izvannastavnog stručnog rada učitelja, nastavnika, profesora i stručnih suradnika u osnovnim i srednjim školama, za zaposlenika

ENISA (AVDOLAH) GAZINA - PAJT

(Ime, ime oca, i prezime)

MB: [REDACTED]

mr. sci. islamskih nauka, Islamska vjeronauka

(stručna sprema zaposlenika)

(predmet koji predaje)

Navedite uradene poslove (obavezno priložiti dokaz uz predmetni Obrazac 2 - O2) koji se, u skladu s člankom 17. Pravilnika, vrednuju s1 bodom:

- 1. a) 1
- a) 2
- a) 4
- a) 15
- a) 6
- a) 7
- a) 11
- a) 13
- a) 14

UKUPNI BROJ BODOVA: 9

Navedite uradene poslove (obavezno priložiti dokaz uz predmetni Obrazac 2 - O2) koji se, u skladu s člankom 17. Pravilnika, vrednuju s 2 boda:

- 2. b) 4
- b) 5
- b) 6
- b) 7
- b) 8
- b) 9
- b) 10

UKUPNI BROJ BODOVA: 14

Navedite uradene poslove (obavezno priložiti dokaz uz predmetni Obrazac 2 - O2) koji se, u skladu s člankom 17. Pravilnika, vrednuju s 3 boda:

- 3. c) 1
- c) 2

C) 4
C) 5

UKUPNI BROJ BODOVA: 12

Navesti urađene poslove (obavezno priložiti dokaz uz predmetni Obrasc 2 – O2) koji se, u skladu s člankom 17. Pravilnika, vrednuju s 4 boda:

4. 1/2

1/5

UKUPNI BROJ BODOVA: 8

SVEUKUPNI BROJ BODOVA: 43

Kise lat, 22. 06. 2022. godine
(mjesto)

Povjerenstvo

[Ime i prezime (potpis)]

[Ime i prezime (potpis)]

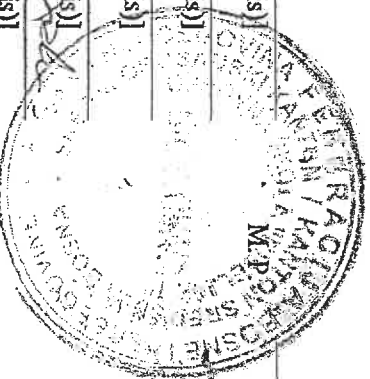
[Ime i prezime (potpis)]

[Ime i prezime (potpis)]

[Ime i prezime (potpis)]

Ravnatelj/-ica

[Ime i prezime (potpis)]

Imenovani/-a je upoznat/-a s ocjenom dana 22. 06. 2022. godine u 12⁰⁰ sati.

Elvira Savitski
[Ime i prezime (potpis)]

OŠ "KISELJAK I" BILAZOVAC
 HRASTOVI 45
 020/594-0065
 (Naziv ustanove, adresa i telefonski broj)

KANTON SREDIŠNJA BOSNA
 MINISTARSTVO OBRAZOVANJA, ZNANOSTI, MLADIH, KULTURE I ŠPORTA

PREDMET: Podaci o stručnom osposobljavanju i usavršavanju učitelja, nastavnika, profesora i stručnih suradnika u osnovnim i srednjim školama

PODAJCI O STRUČNOM OSPOSIBLJAVANJU I USAVRŠAVANJU
 UČITELJA, NASTAVNIKA, PROFESORA I STRUČNIH SURADNIKA
 U OSNOVNIM I SREDNJIŠKIM ŠKOLAMA

U skladu s člancima 19., 20. i 21. Pravilnika o ocjenjivanju, napredovanju i stjecanju statusa učitelja, nastavnika, profesora i stručnog suradnika u osnovnim i srednjim školama u Kantonu Središnja Bosna („Službene novine Kantona Središnja Bosna“, broj 7/21), vrednuje se stručno osposobljavanje i usavršavanje zaposlenika

ENISA (ANDUJAH) GAVRA-PAJ JMB: [REDACTED]
 (Ime, ime oca, i prezime)

mr. sa. Ivanke i nade , Školske nastavnice ;
 (stručna sprema zaposlenika) (predmet koji predaje)

1. Sudjelovanje u stručnom osposobljavanju i usavršavanju koje organizira kantonalno Ministarstvo obrazovanja, znanosti, mladih, kulture i športa ili odgojno-obrazovna ustanova

redovno
 (redovno, povremeno, izostaje)

Navesti u kojim je oblicima stručnoga osposobljavanja i usavršavanja zaposlenik sudjelovao, mjesto i vrijeme njihova održavanja te broj i naziv dokumenta/povrde koji to dokazuje (obvezno priložiti dokaz uz predmetni obrazac 3 - O3):

- Odgojno-obrazovni učinci 318. višestruko iz kriterija teorije državnos monarhije 13. 09. 2008. Travnik
- Članak o radu u "KOS 2008. Travnik"
- Doprinos učebe za 3. i 4. razred prijavio kroz radionicu socijalno-umjetničke prirode "Travnik 2008"
- Doprinos radni rad u "Kulturni i u cilju osposobljavanja" - objavio u časopisu "Travnik 2008"
- "Pedagoški aspekti pripreme nastave za 3. i 4. razred" - objavio u "Travnik 2008" i dr.

2. Sudjelovanje u stručnom osposobljavanju i usavršavanju koje provode stručne ustanove, kantonalni stručni aktiv i drugi

redovno
 (redovito, povremeno, izostaje)

Navesti u kojim je oblicima stručnoga osposobljavanja i usavršavanja zaposlenik sudjelovao, mjesto i vrijeme njihova održavanja te broj i naziv dokumenta/povrde koji to dokazuje (obvezno priložiti dokaz uz predmetni obrazac 3 - O3):

- "Kurs za voditelji u nastavi višestruko" - Visoko 2013.
- "Oblikovanje i podučavanje nastavnika" - Visoko 2018.
- "Kurs za voditelji u nastavi višestruko" - Travnik 2010.
- "Kurs za voditelji u nastavi višestruko" - Travnik 2018.

BIOGRAFIJA

1. OSOBNI PODACI

Ime i prezime: Enisa Gazija-Pajt
Datum rođenja: [REDACTED]
Mjesto rođenja: Sarajevo
Adresa stanovanja: [REDACTED]
Telefon: [REDACTED]
e-mail: enisagazija@yahoo.com

2. OBRAZOVANJE

- Gazi Husrev-begova medresa, Sarajevo
- Fakultet islamskih nauka, Sarajevo (teološki smjer)
- Fakultet islamskih nauka, Sarajevo (magistarski studij iz oblasti religijske pedagogije)

3. DODATNA PROFESIONALNA OBRAZOVANJA

- uvjerenje o položenom stručnom ispitu
- certifikat za položen kurs engleskog jezika

4. RADNO ISKUSTVO

- Osnovna škola „Kiseljak 1“, vjeroučitelj
- Osnovna škola „Kiseljak 2“, vjeroučitelj
- Privremeni savjetnik pri Ministarstvu SBK (2015/16.)

5. PRIZNANJA I DRUGA POSTIGNUĆA

- diploma za najboljeg nastavnika vjeronauke SBK-a, školska 2008/2009.god.
- diploma za najboljeg nastavnika vjeronauke SBK-a, školska 2009/2010.god.
- diploma za najboljeg nastavnika vjeronauke SBK-a, školska 2011/2012.god.
- diploma za osvojeno prvo mjesto u pojedinačnom i ekipnom takmičenju Prvog državnog takmičenja iz vjeronauke, 2012.god.
- priznanje ministra obrazovanja SBK-a za najuspješnijeg prosvjetnog radnika 2012.god.
- diploma za najboljeg nastavnika vjeronauke Muftiluka sarajevskog, školska 2012/2013.god.
- diploma za osvojeno drugo mjesto na Drugom državnom takmičenju iz vjeronauke, 2013.god.
- diploma za osvojeno prvo mjesto na Općinskom takmičenju iz vjeronauke, 2015.
- diploma za osvojeno drugo mjesto na Kantonalnom takmičenju iz vjeronauke, 2018.
- diploma za osvojeno drugo mjesto na osmom državnom takmičenju iz vjeronauke, 2019.god.
- diploma za osvojeno prvo mjesto na Općinskom takmičenju iz vjeronauke, 2023.
- Diploma za osvojeno prvo mjesto na Kantonalnom takmičenju, 2023.

6. OBJAVLJENI RADOVI

- „Kreativni odgoj i nastava“, Muallim, br.33, 2008.
- „Drogi reci NE i zaista misli tako“, Elif, informativno-edukativni časopis, april, 2008.
- „Učenje ne mora biti mučenje“, Elif, informativno-edukativni časopis, septembar, 2008.
- „Obrazovni sistemi i stepenovanje škola na području Bosne i Hercegovine za vrijeme osmanske uprave“, Glasnik Rijaseta IZ u BiH, br. 3-4, mart-april 2009.
- „Medrese u Travniku“, Preporod, mart 2012.
- Koautor knjige „Monografija Elči Ibrahim-pašine medrese u Travniku“, Dobra knjiga, Sarajevo 2014.

- učešće na međunarodnom okruglom stolu u okviru manifestacije "Dani Mekteba", 01.09.2021.godine, izlaganje na temu "Organizacija nastave Islamske vjeronauke u osnovnim školama u okolnostima pandemije COVID-19", rad objavljen u Zborniku radova.
- učešće u izradi digitalnih udžbenika u školskoj 2020/21.

7. UČEŠĆE NA STRUČNIM SEMINARIMA

- „Edukacija za mir“, 11.05.2008., Travnik (Muftijstvo travničko)
- „Odgovno-obrazovni učinci islamske vjeronauke iz kriterija teorije obrazovnog menadžmenta“, 13.09.2008., Travnik (Muftijstvo travničko)
- „Način komuniciranja u učionici – put za odgoj neovisnih i odgovornih pojedinaca“, 18.04.2009., Travnik (Muftijstvo travničko)
- „Digitalna generacija u nastavi vjeronauke“, 9.10.2010., Travnik (Muftijstvo travničko)
- „Lik i djelo vjeroučitelja prije i nakon certificiranja kao puta podizanja kvaliteta odgojnog rada i saradnje sa Islamskom zajednicom“ 11.12.2011., Visoko (Muftijstvo sarajevsko)
- „Praktična dimenzija islama – podizanje kvaliteta socijalnog angažmana vjeroučitelja u BH društvu“, 11.12.2011., Visoko (Muftijstvo sarajevsko)
- „Uloga imama i vjeroučitelja u sistemu Islamske zajednice“, 8.12.2013., Visoko (Muftijstvo sarajevsko)
- „Težnja ka top formi u nastavi islamske vjeronauke“, 8.12.2013., Visoko (Muftijstvo sarajevsko)
- „Saradnja muallima i vjeroučitelja u odgojno-obrazovnom radu, stanje i perspektive“, 8.12.2013., Visoko (Muftijstvo sarajevsko)
- Učešće na međunarodnom seminaru „Learning to live together“ u organizaciji „Interfaith Council on Ethics Education for Children - Arigatou International, Geneva“, 20-23. februar 2014., Sarajevo
- Seminar za vjeroučitelje, Muftijstvo travničko, Elci Ibrahim-pašina medresa, Travnik 19.01.2015.
- Seminar za vjeroučitelje, Muftijstvo travničko, Elci Ibrahim-pašina medresa, Travnik 2016.

- Seminar za vjeroučitelje, Muftijstvo sarajevsko, Visoko 2017.
- Seminar za vjeroučitelje, Muftijstvo sarajevsko, Visoko 2018.
- „Šest principa poboljšanja utjecaja nastavnika na učenike“, seminar za vjeroučitelje, Muftijstvo sarajevsko, Visoko 2019.
- Seminar za vjeroučitelje, Muftijstvo sarajevsko, Visoko 2020.
- „Nova religioznost: Ideologije, pokreti i sekte nasuprot tradicionalnih vjerskih zajednica i uloga vjerskog NVO sektora u bh društvu; Metodika duhovnog odgoja u razvoju kultura; Dogmatsko-pravna distinkcija šitskog i sunitskog pravca i nužnost njezinog prepoznavanja u savremenom kontekstu; Ideologija nasilnog ekstremizma i tekfir – lekcije iz muslimanske historije i pojava tekfira u BiH“, seminar za vjeroučitelje, Muftijstvo sarajevsko, Visoko 28.06.2021.
- Seminar za vjeroučitelje, Muftijstvo sarajevsko, Visoko 2022.

Emisa Gazija-Pajt

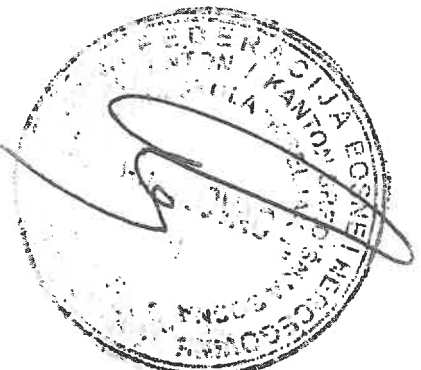
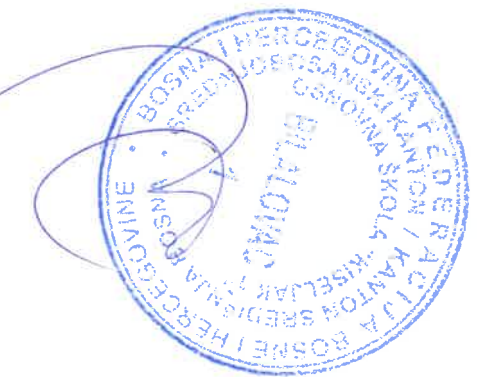
1
A1 - odštampovane ošljednog nastavnog sata

A1

Dopuna:

- Izvod iz GPR-a, šk. 2018/19.

GODIŠNJI PROGRAM RADA ŠKOLE za školsku 2018/2019. godinu

Bilalovac, septembar, 2018. godine

Tabela 19.

R.broj	Stručni aktiv	Br.čl.	Predsjednik aktiva
1.	Aktiv I razreda	6	ARNELA ŠUKUREVIĆ
2.	Aktiv II razreda	6	FIKRETA BAIREKTAREVIĆ
3.	Aktiv III razreda	5	EDITA MUJARIĆ
4.	Aktiv IV razreda	6	AMINA JAPAUR
5.	Aktiv V razreda	5	SELMA MAHMIĆ
6.	Aktiv Bosanskog jezika	5	AIDA TRALJO
7.	Aktiv Engleskog, Turskog I Njemačkog jezika	4	AMRA HUSELIJIĆ
8.	Aktiv Vjeronauke	7	NERIMANA ČEHO
9.	Aktiv Historije i Geografije	5	MERSIHA HAJDAREVIĆ
10.	Aktiv Matematike, Fizike, informatika i tehnički odgoj	4	MEDIHA ZRNO
11.	Aktiv Biologije, Hemije, Kulture življenja i Demokracije	11	FATIMA PAŠIĆ
12.	Aktiv muzičke Kulture, Likovne kulture i Tjelesnog odgoja	6	ADMIR ŠATARA

Po stručnim aktivima će se od oktobra do maja školske 2018/19. godine realizovati ogleđni časovi za sve stručne nastavnike naše škole. Plan realizacije Ogleđnih časova će sačiniti direktor i pedagog škole u dogovoru sa nastavnicima, te će biti naknadno priložen Godišnjem programu rada škole.

Uvod 12 GPR 2018/2019.

IZVJEŠTAJ ZA MEDŽLIS ISLAMSKE ZAJEDNICE KISELJAK O
ODRŽANIM OGLEDNIM ČASOVIMA VJEROUČITELJA ISLAMSKE VJERONAUKE
ZA STRUČNI AKTIV NA ŠKOLSKOJ RAZINI U 2019. GODINI

Za Osnovnu školu „Kiseljak 1“ Bilalovac ogledni časovi vjeroučitelja su održani prema sljedećim terminima i rasporedima:

Multifistvo	Medžlis	Osnovna škola	Vjeroučitelj	Mjesec	Datum i vrijeme održavanja	Razred i nastavna jedinica oglednog časa
SARAJEVSKO	Kiseljak	„Kiseljak 1“	Izudin Dabija	mart	21.03.2019. 3. čas, sa početkom u 09:10h	VII-1 razred, 47. Mudri Lukman
	Kiseljak	„Kiseljak 1“	Enisa Gazija-Pajić	mart	22.03.2019. god. 3. čas, sa početkom u 10:20h	V-3 razred, 50. Kako ukrasiti namaz
	Kiseljak	„Kiseljak 1“	Nerimana Čeho	maj	08.05.2019. god. 5. čas, sa početkom u 11:15h	IV-4 razred, 58. Dnevni namazi
	Kiseljak	„Kiseljak 1“	Emina Biljić	mart	11.03.2019. god. 1. čas, sa početkom u 13:00h	II-4 razred, 43. Abdest

ŠKOLA:

AKTIV:

EVIDENCIJA O RADU STRUČNOG AKTIVA

RUKOVODITELJ:

ŠKOLSKA GODINA: 2018./19.

8-449-09/18

ZAPISNIK

ZA SASTAVNA STUĐIJSKA KUPA

ODJELJENJE ZA

POSREDOVANJE

Sastavljena je predložena i usvojena

Za sastanak je predložena i usvojena sljedeća

DNEVNI RED

1. Predstaviti

2. Razmotriti

3. Odlučiti

4. Zaključiti

Kopiranih sa prethodnog sastanka aktiva je jednoglasno usvojena.

02, Priznak
02

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
OPĆINA KISELJAK**

OSNOVNA ŠKOOLA "KISELJAK 1" BILALOVAC

Hrastovi bb, 71253 Bilalovac-Kiseljak, Tel/fax: 030 594-005, mail:oskiseljaki@hotmail.com, pedagogkiseljaki@gmail.com

9/2

**GODIŠNJI PROGRAM RADA ŠKOLE
za školsku 2021/2022. godinu**

Bilalovac, septembar, 2021. godine

	Nadira Mešanović Kenan Bašić Jasmina Fejzić	usavršavanje	
5.	Amel Hodžić Omer Džafić Aldin Jahić	U dogovoru s pedagogom škole Individualno stručno usavršavanje	Prezentacija na Nastavničkom vijeću
6.	Aiša Behlil Fatima Pašić Amira Alečić Nedad Babadžić Mimes Oruč	U dogovoru s pedagogom škole Individualno stručno usavršavanje	Prezentacija na Nastavničkom vijeću
7.	Šukrija Muhammedagić Mersiha Hajdarević Harris Zulum Hazim Begović Mirza Čohadžić Senija Mujan	U dogovoru s pedagogom škole Individualno stručno usavršavanje	Prezentacija na Nastavničkom vijeću
8.	Enisa Gazija-Pajit Izudin Dahića Emina Bihić Nermama Čeho Salih Softić Adisa Čeho Muamera Grošo	U dogovoru s pedagogom škole Individualno stručno usavršavanje	Prezentacija na Nastavničkom vijeću
9.	Namnira Kovačević Amra Nuhić Zijada Hasić Lejla Mutap Minela Šatara Alisa Karić-Brkić Amila Koznić Kerkez Selma Mahmić Almina Topalović - Mušanović	U dogovoru s pedagogom škole Individualno stručno usavršavanje	Prezentacija na Nastavničkom vijeću
10.	Senada Mustajbegović Azra Turčinović Elvedina Bašić Amila Imamović Edita Mujarić Adisa Konjo Amima Japaur Lamija Krasnić	U dogovoru s pedagogom škole Individualno stručno usavršavanje	Prezentacija na Nastavničkom vijeću
11.	Delia Selman Zekira Zmo Adisa Bišćo	U dogovoru s pedagogom škole Individualno stručno	Prezentacija na Nastavničkom vijeću

ISLAMSKA ZAJEDNICA U BOSNI I HERCEGOVINI

RIJASET

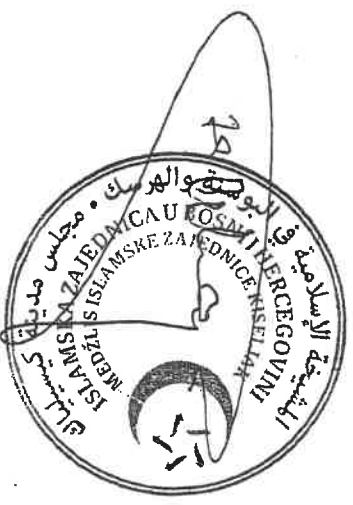
Uprava za obrazovanje i nauku

17-a-2

IZVJEŠTAJ ZA MEDŽLIS ISLAMSKE ZAJEDNICE KISELJAK O
ODRŽANIM PREDAVANJIMA NA STRUČNIM SKUPOVIMA VJEROUČITELJA ISLAMSKE
VJERONAUKA STRUČNI AKTIV NA ŠKOLSKOJ RAZINI
U 2019. GODINI

Za OŠ „Kiseljak 1“ nastavnici islamske vjeronauke su održali predavanja na stručnim skupovima prema
sljedećim terminima i rasporedima:

Muftijstvo	Medžlis	Osnovna škola	Vjeroučitelj	Mjesec	Datum i vrijeme održavanja	Tema stručnog usavršavanja
SARAJEVSKO	Kiseljak	„Kiseljak 1“	Izudin Dahija	maj	15.05.2019. srijeda 14:00h	Strpljivost kao vrlina
	Kiseljak	„Kiseljak 1“	Enisa Gazija-Pajt	decembar	30.05.2019. četvrtak 14.00h	Religija u savremenom društvu
	Kiseljak	„Kiseljak 1“	Emina Bilić	april	10.04.2019. srijeda 14:00h	Vrijednost zajedničkog života
	Kiseljak	„Kiseljak 1“	Nerimana Čeho	mart	20.03.2019. srijeda 14:00h	Savremene metode u nastavi islamske vjeronauke

— a 3, voditelj stručnog tima

a3

Dopuna:

a3

- Izvod iz GPR-a, školska 2021/22.

OVAC
sejaki@gmail.com

GODIŠNJI PROGRAM RADA ŠKOLE za školsku 2021/2022. godinu

Bilalovac, septembar, 2021/22. godine

Stručni aktivni u školi

Tabela 19.

R.broj	Stručni aktiv	Br.čl.	Predsjednik aktiva
1.	Aktiv I razreda	5	ZEKIRA ZRNO
2.	Aktiv II razreda	5	NEJLA BAŠIĆ
3.	Aktiv III razreda	6	ALMINA MUŠANOVIĆ - TOPALOVIĆ
4.	Aktiv IV razreda	5	ALISA KARIĆ - BRKIĆ
5.	Aktiv V razreda	5	SELMA MAHMIĆ
6.	Aktiv Bosanskog jezika	7	ZEHRA ŠLJIVO
7.	Aktiv Engleskog, Turskog I Njemačkog jezika	9	AJDIN ISAKOVIĆ
8.	Aktiv Vjeronauke	7	ENISA GAZIJA PAJTI
9.	Aktiv Historije i Geografije	6	HARIS ZULUM
10.	Aktiv Matematike, Fizike, Informatike i Tehničkog odgoja	10	BERINA VARKA
11.	Aktiv Biologije, Hemije, Kulture življenja i Demokratije	5	AMIRA ALETIĆ
12.	Aktiv muzičke Kulture, Likovne kulture i Tjelesnog odgoja	7	OMER DŽAFIĆ

4.7. Vannastavno osoblje

Tabela 20.

Red. br.	Ime i prezime zaposlenika	Radno mjesto	Školska sprema	Godine staža	Sedmični broj sati	NAPOMENA
1.						
2.						
3.						

Knud iz GPR-a

AG, Priznato AG

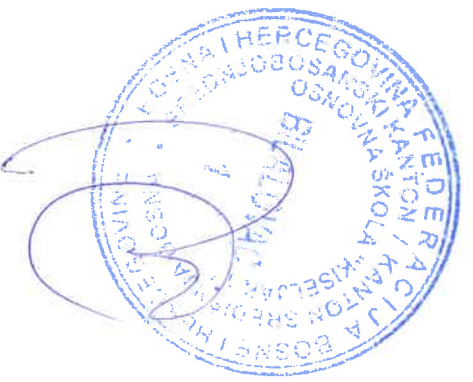
**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
OPCINA KISELJAK**

OSNOVNA ŠKOLA "KISELJAK 1" BILALOVAC

Hrastovi bb, 71253 Bilalovac-Kiseljak, Tel/fax: 030) 594-005, mail: oskiseljaki.bilalovac@hotmail.com, pedagogkiseljaki@gmail.com

9/5

**GODIŠNJI PROGRAM RADA ŠKOLE
ZA ŠKOLSKU 2021/2022. GODINU**

Bilalovac, septembar, 2021. godine

Nastavnici mentori i savjetnici

Tabela 18.

Red. br.	Ime i prezime mentora	struka	Ime i prezime savjetnika	Struka
1.	Lejla Mutap	Prof. Razredne nastave		
2.	Namira Kovačević	Prof. razredne nastave		
3.	Mirnes Nuhić	Prof. pedagogije		
4.	Zehra Šljivo	Prof. Bosanskog jezika		
5.	Saudin Dahija	Prof. engleskog jezika		
6.	Amra Husejlić	Prof. Engleskog jezika		
7.	Šukrija Muhamedagić	Nast. Geografije		
8.	Izudin Dahija	Prof. Islamske vjeronauke		
9.	Enisa Gazija Pajt	Prof. Islamske vjeronauke		
10.	Zijada Hasić	Nast. Likovne kulture		

4.6. Stručni aktivni u školi

Tabela 19.

R.broj	Stručni aktiv	Br.čl.	Predsjednik aktiva
1.	Aktiv I razreda	5	ZEKIRA ZRNO
2.	Aktiv II razreda	5	NEJLA BAŠIĆ
3.	Aktiv III razreda	6	ALMINA MUŠANOVIĆ - TOPALOVIĆ
4.	Aktiv IV razreda	5	ALISA KARIĆ - BRKIĆ
5.	Aktiv V razreda	5	SELMA MAHMIĆ
6.	Aktiv Bosanskog jezika	7	ZEHRA ŠLJIVO
7.	Aktiv Engleskog, Turskog I Njemačkog jezika	9	AJDIN ISAKOVIĆ

8.	Aktiv Vjeronauke	7	ENISA GAZIJA PAJT
9.	Aktiv Historije i Geografije	6	HARIS ZULUM
10.	Aktiv Matematike, Fizike, Informatike i Tehnickg odgoja	10	BERINA VARKA
11.	Aktiv Biologije, Hemije, Kulture zivljenja i Demokracije	5	AMIRA ALETTIĆ
12.	Aktiv muzičke Kulture, Likovne kulture i Tjelesnog odgoja	7	OMER DŽAFIĆ

4.7. Vannastavno osoblje

Tabela 20.

Red. br.	Ime i prezime zaposlenika	Radno mjesto	Školska sprema	Godine staža	Sedmični broj sati	NAPOMENA
1.						
2.						
3.						

4.8. Nacionalna struktura zaposlenika u školi

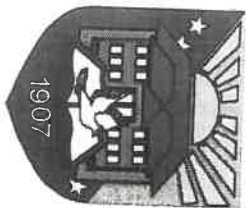
Tabela 21.

Bošnjaci	Hrvati	Srbi	Romi	Ostali	Ukupno
109	0	0	0	0	109

Q7, priznato

9/7

Q7

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
OPĆINA KISELJAK**

OSNOVNA ŠKOLA "KISELJAK 1" BILALOVAC

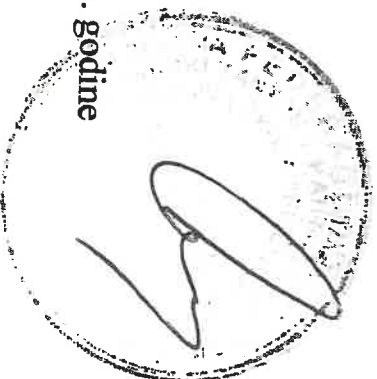
Hrastovi bb, 71253 Bilalovac-Kiseljak, T el/fax: 030) 594-005, mail: oskiseljak1bilalovac@hotmail.com, mtrncss29@gmail.com*

**GODIŠNJI PROGRAM RADA ŠKOLE
za školsku 2020/2021. godinu**

9/7

Bilalovac, septembar, 2020. godine

5.7. Slobodne aktivnosti učenika

Tabela 28.

Red. broj	SEKCIJA	Sedmični fond	Zaduženi nastavnici
1.	Recitatorska	5	Almina Mušanović-Topalović, Amila Kerkez-Kozlić, Edita Mujarić, Alma Junuzović, Aida Medić
2.	Sportska	3	Omer Džafić,, Aldin Jahić, Amel Hodžić
3.	Dramska	4	Elvedina Bašić, Zekira Zrno, Fikreta Bajrektarević, Sabina Bašić, Selma Mahmić
4.	Literarna	2	Minela Šatara, Almira Dahija/Amila Imamović
5.	Ritmička	4	Leja Mutap, Arnela Šukurević, Fetaneta Bejićić, Alisa Karić-Brkić
6.	Likovna	4	Zijad Hasić, Amra Nuhić, Adisa Konjo, Zijada Hasić
7.	Folklorna	1	Senada Mustajbegović
8.	Mali kreativci	2	Dalila Selman/Alma Mekić, Amina Japaur
9.	Horska/muzička	4	Admir Šatara, Azra Turčinović/Surejja Sikirić, Namira Kovačević, Nejlja Bašić
10.	Ekološka	2	Lamija Krasnići, Eldina Vrnjak
11.	Dramska/novinarska	5	Zehra Šljivo, Aida Traljo,Mahira Džafić, Fatima Stomornjak, Zrno Memuna, Alma Kadrić, Mirela Karić
12.	Historijska	3	Haris Zulun,Mersiha Hajdarević, Hazim Begović
13.	Maketarsko-modelarska	2	Sabrija Šabaredžović, Nadira Mešanović
14.	Geografska	2	Šukrija Muhamedagić, Senija Mujan
15.	Saobraćajna	1	Mirnes Nuhić
16.	Islamska vjeronauka Hor ilahija i kasida	5	Enisa-Gazija Paji, Izudin Dahija, Nerimana Čeho, Salih Softić, Ermina Bilic, Adisa Čeho, Muamera Grošo
17.	Engleski jezik/novinarska	5	Saudin Dahija, Amra Huseljić, Habiba Jazvin, Nirvana Koluh, Alma Bešlić, Lejla Imamović
18.	Mladi matematičari	5	Mirallem Šabaredžović, Mediha Zrno, Fata Ganija, Berina Varka, Neira Mahovkić
19.	Mladi fizičari	2	Amel Duharkić, Mehmed Hodžić
20.	Informatika	1	Arnela Šabanović
21.	Lutkarska	1	Hikmet Murić
22.	Prva pomoć	3	Benjamin Mujić, Amira Aletić, Aiša Behilil
23.	Turški jezik/novinarska	1	Naida Kirmiziguel
24.	Njemački jezik/novinarska	1	Ajdin Isaković, Sabina Sivčević
SVEGA:	24		

99, sudjelovanje u izradi prilagodbenog programa za učenike s poteškoćama u razvoju

99

Nova dopuna dokumentacije:

- prilagođeni plan za učenike: [REDACTED]
(šk. 2021/22.), [REDACTED] (šk. 2022/23.)

a.s.. Kako se musliman obraća stracije može prepoznati osnovne osti i prilagođeni sadržaj uspjeti

Programsko područje/tematska oblast	Podciljevi	Očekivani rezultati/obrazovni ishodi
1. HALAL I HARAM	Učenica će uz pomoć slikovnih sadržajama učiti: <ul style="list-style-type: none">Razlike između dozvoljenog i zabranjenog	Učenica treba znati: <ul style="list-style-type: none">Ilustrirati date pojmove o halal i haram ishrani
2. ISLAMSKE VRIJEDNOSTI	Učenica će uz pomoć slikovnih sadržaja moći učiti: <ul style="list-style-type: none">Da je naš Gospodar Allah i da je	Učenica treba znati:

Šk.2021/22

UČENIK: XXXXXXXXXX

Predmet: *Islamska vjeronauka* Nastavnica: Enisa Gazija-Pajić

Programska područja/tematske oblasti: Halal i haram, Islamske vrijednosti, Naš vjerovjesnik Muhammed, a.s., Kako se musliman obraća Allahu, Sastavni dijelovi namaza, Priroda je Božiji dar.

Trenutni nivo akademskih postignuća: Učenica prepoznaje selam kao muslimanski pozdrav, Uz pomoć ilustracije može prepoznati osnovne ilustracije.

Godišnji cilj: Učenik će uz podršku nastavnice, asistentice, roditelja i vršnjaka kroz redovne nastavne aktivnosti i prilagođeni sadržaj uspjehi prepoznati osnovne islamske motive i ilustracije.

Programsko područje/tematska oblast	Podciljevi	Očekivani rezultati/obrazovni ishodi
1. HALAL I HARAM	Učenica će uz pomoć slikovnih sadržajamaći uočiti: <ul style="list-style-type: none">Razlike između dozvoljenog i zabranjenog	Učenica treba znati: <ul style="list-style-type: none">Ilustrirati date pojmove o halal i haram ishrani
2. ISLAMSKE VRIJEDNOSTI	Učenica će uz pomoć slikovnih sadržajamaći uočiti: <ul style="list-style-type: none">Da je naš Gospodar Allah i da je	Učenica treba znati:

	Muhammed, a.s. naš Poslanik.	<ul style="list-style-type: none"> • Prepoznati i ilustrirati džamiju
<p>3. NAŠ VJEROVJESNIK MUHAMMED, A.S.</p>	<p>Učenica će uz pomoć slikovnih sadržaja moći uočiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kakvo je bilo dječinstvo Muhammeda, a.s. 	<p>Učenica treba znati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ilustrirati dati materijal
<p>4. KAKO SE MUSLIMAN OBRAČA ALLAHU (SASTAVNI DJELOVI NAMAZA)</p>	<p>Učenica će uz pomoć slikovnih sadržaja moći uočiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Šta je tesbih i kako izgleda 	<p>Učenica treba znati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prepoznati i ilustrirati uzimanje ahdesta, obavljanje namaza, tesbih.
<p>6. PRIRODA JE BOŽJI DAR</p>	<p>Učenica će uz pomoć slikovnih sadržaja moći uočiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Razlike i karakteristike godišnjih doba. 	<p>Učenica treba znati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prepoznati i ilustrirati životinje • Prepoznati i ilustrirati godišnja doba.

Predmet: *Islamska vjeronauka* Nastavnica: Enisa Gazija-Pajić

Programska područja/tematske oblasti: Halal i haram, Islamske vrijednosti. Naš vjеровјесник Muhammed, a.s.. Kako se musliman obraća Allahu, Sasstavni dijelovi namaza. Priroda je Božiji dar.

Trenutni nivo akademskih postignuća: Učenik prepoznaje selam kao muslimanski pozdrav. Uz pomoć ponavlja i reprodukuje Hizu i Bismillu s Rabbi jessiom, ali nije u stanju samostalno reprodukovati sadržaj. Uz pomoć ilustracije može prepoznati kako muslimani proslavljaju praznike.

Godišnji cilj: Učenik će uz podršku nastavnice, asistentice, roditelja i vršnjaka kroz redovne nastavne aktivnosti i prilagodeni sadržaj uspjeli usvojiti znanje o našoj vjeri islamu, šehadetu, djetinjstvu poslanika Muhammeda, a.s., o prirudi koju je Allah stvorio, te kako se čovjek obraća Allahu. Uz navedeno sa učenicom će se ponavljati i prehodno usvojeni sadržaji u cilju utvrđivanja istih i pojačavanja kvalitete naučenog (npr. Fuza i Bismilla, selam, Rabbi jessir, Subhaneke...)

Programsko područje/tematska oblast	Podciljevi	Očekivani rezultati/obrazovni ishodi
1. HALAL I HARAM	Učenik će uz pomoć slikovnih sadržajamoci uočiti: <ul style="list-style-type: none"> • Razlikovati pojmove halala i harama • Razlike između dozvoljenog i zabranjenog 	Učenik treba znati: <ul style="list-style-type: none"> • Prepoznati i razlikovati zabranjeno, dopušteno i dozvoljeno • Imenovati halal i haram • Ilustrirati date pojmove o halal i haram ishrani

Predmet: *Islamska vjeronauka* Nastavnica: Enisa Gazija-Paji

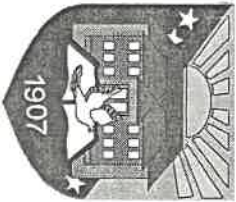
Programska područja/tematske oblasti: Halal i haram, Islamske vrijednosti. Naš vjerovjesnik Muhammed, a.s.. Kako se musliman obraća Allahu. Sastavni dijelovi namaza. Priroda je Božiji dar.

Trenutni nivo akademskih postignuća: Učenik prepoznaje selam kao muslimanski pozdrav. Uz pomoć ponavlja i reprodukuje lazu i Bismillu s Rabbi jessirom, ali nije u stanju samostalno reprodukovati sadržaj. Uz pomoć ilustracije može prepoznati kako muslimani proslavljaju praznike.

Godišnji cilj: Učenik će uz podršku nastavnice, asistentice, roditelja i vršnjaka kroz redovne nastavne aktivnosti i prilagodeni sadržaj uspjeli usvojiti znanje o našoj vjeri islamu, šehadetu, djetinjstvu poslanika Muhammeda, a.s., o prirodi koju je Allah stvorio, te kako se čovjek obraća Allahu. Uz navedeno sa učenicom će se ponavljati i prehodno usvojeni sadržaji u cilju utvrđivanja istih i pojačavanja kvalitete naučenog (npr. Fuza i Bismilla, selam, Rabbi jessir, Subhanke...)

Programsko područje/tematska oblast	Podciljevi	Očekivani rezultati/obrazovni ishodi
1. HALAL I HARAM	Učenik će uz pomoć slikovnih sadržajamoci uočiti: <ul style="list-style-type: none"> • Razlikovati pojmove halala i harama • Razlike između dozvoljenog i zabranjenog 	Učenik treba znati: <ul style="list-style-type: none"> • Prepoznati i razlikovati zabranjeno, dopušteno i dozvoljeno • Imenovati halal i haram • Ilustrirati date pojmove o halal i haram ishrani

	<p>2. ISLAMSKE VRIJEDNOSTI</p> <p>Učenik će uz pomoć slikovnih sadržaja moći uočiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Značenje pojmovalslum, <i>šehadet</i> i <i>džum'ja</i> • Da je islam naša vjera i da smo mi muslimani. • Prepoznati i ilustrirati džamiju <p>Učenik treba znati:</p>			
	<p>3. NAŠ VJEROVJESNIK MUHAMMED, A.S.</p> <p>Učenik će uz pomoć slikovnih sadržaja moći uočiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kako je bilo djetinjstvo Muhammeda, a.s., bez roditelja. • Da se prisjećamo Poslanika, a.s., donošenjem salavata na njega. <p>Učenik treba znati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Imenovati roditelje našeg Poslanika, a.s. • Prepoznati način donošenja salavata na Poslanika, a.s. <p>Učenik treba znati:</p>			
	<p>4. KAKO SE MU SLIMAN OBRACA ALLAHI (SASTAVNI DIJELOVI NAMAZA)</p> <p>Učenik će uz pomoć slikovnih sadržaja moći uočiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Način činjenja dove, uzimanja abdesta, obavljanja namaza • Šta je tesbih, kako izgleda i u koju svrhu se koristi <p>Učenik treba znati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Načine obraćanja Allahu kroz dovu, namaz ili tesbih. • Prepoznati i ilustrirati uzimanje abdesta, obavljanje namaza, tesbih. <p>Učenik treba znati:</p>			
	<p>6. PRIRODA JE BOŽIJI DAR</p> <p>Učenik će uz pomoć slikovnih sadržaja moći uočiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Da je Allah naš Gospodar koji je stvorio sve što postoji u prirodi kao i promjene koje se u njoj dešavaju • Razlike i karakteristike godišnjih doba. <p>Učenik treba znati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Da je Allah dž.š. stvorio sve što postoji. • Prepoznati i ilustrirati životinje • Prepoznati i ilustrirati godišnja doba. <p>Učenik treba znati:</p>			

a13, Priznato

9/13

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
OPĆINA KISELJAK

OSNOVNA ŠKOLA "KISELJAK I" BILALOVAC

Hrastovi 25, 71253 Bilalovac-Kiseljak, Tel/fax: 030) 594-005, tel. (030) 594-323, e-mail: oskiseljak1bilalovac@hotmail.com

Broj: 73-02/22.

Datum: 10.02.2022.god.

Na osnovu člana 73. Zakona o osnovnoj školi (Sl. Novine SBK, broj: 11/01 i 17/04), Statuta škole, te Protokola o postupanju u slučaju nasilja u školi i Zakona o upravnom postupku FBiH (Sl. Novine FBiH br. 2/98), a na prijedlog Nastavničkog vijeća sa sjednice održane 10.02.2022. godine, direktor škole **donosi**:

R J E Š E N J E

o imenovanju Kordinacionog školskog tima za prevenciju nasilja u školi

Članovi kordinacionog tima za prevenciju nasilja ispred škole su: Merhemić Nermin - direktor, Nuhić Mirnes - pedagog, Otuzbim-Mustajbegović Dženeta – psiholog,

Članovi kordinacionog tima za prevenciju nasilja iz reda radnika škole su: Izudin Dahija prof., Enisa Gazlija-Pajro magistar i Nerimana Čeho prof..

Članovi kordinacionog tima za prevenciju nasilja iz reda roditelja učenika su: Japaur Asmer i Bilijć Mirza.

Članovi kordinacionog tima za prevenciju nasilja iz reda učenika su: Merhemić Edin i Zrno Eldar.

Obrazloženje

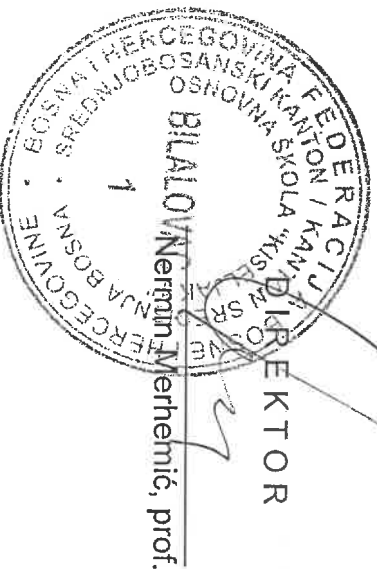
Na prijedlog Nastavničkog vijeće sa sjednice održane 10.02.2022 godine, direktor škole je imenovao Kordinacioni školski tim za prevenciju nasilja u školi u sljedećem sastavu Članovi kordinacionog tima za prevenciju nasilja ispred škole su: Merhemić Nermin - direktor, Nuhić Mirnes - pedagog, Otuzbim-Mustajbegović Dženeta – psiholog, Članovi kordinacionog tima za prevenciju nasilja iz reda radnika škole su: Izudin Dahija prof., Enisa Gazlija-Pajro magistar i Nerimana Čeho prof., Članovi kordinacionog tima za prevenciju nasilja iz reda roditelja učenika su: Japaur Asmer i Bilijć Mirza, Članovi kordinacionog tima za prevenciju nasilja iz reda učenika su: Merhemić Edin i Zrno Eldar.

. Na osnovu člana 73. Zakona o osnovnoj školi (Sl. Novine SBK, broj: 11/01 i 17/04), Statuta škole, te Protokola o postupanju u slučaju nasilja i Zakona o upravnom postupku FBiH (Sl. Novine FBiH br. 2/98), te na osnovu iznesenog odlučeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

Pouka o pravnom lijeku: Protiv ovog Rješenja imenovan/na mogu podnijeti žalbu Upravnom odboru škole u roku od 8 dana od dana dostavljanja istog.

Dostavljeno:

- Kordinacionom timu-članovima,
- a/a,

214, priznato

214

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SREDIŠNJA BOSNA
SREDNJOBOSANSKI KANTON
OPĆINA KISELJAK

9/14

ISLAMSKA ZAJEDNICA

DODJELJUJE

ДИПЛОМА

NASTAVNICI

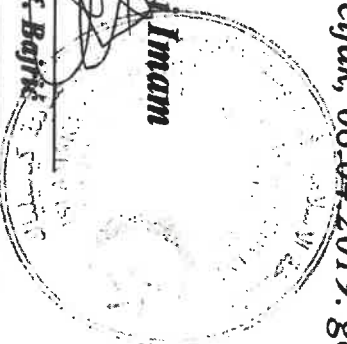
Enisi Gazija Pajt

*Za osvojeno I mjesto na općinskom natjecanju
iz vjeronauka u kategoriji IX razreda.*

Kiseljak, 08.04.2019. godine

Glavni Imam

Kenan ef. Bajrić

diploing.

RIJASET ISLAMSKE ZAJEDNICE U BIH
MUFTIJSTVO SARAJEVSKO
MEDŽILIS ISLAMSKE ZAJEDNICE KISELJAK

9/11/13

DODJELJUJE

DIPLOMA

poslušnici Enisi Gazija Rajić

ZA OSVOJENO 1 Mjesto na Općinskom takmičenju iz
ISLAMSKE VJERONAUKE U KATEGORIJI IX RAZREDA

Kiseljak, 13.03.2013.

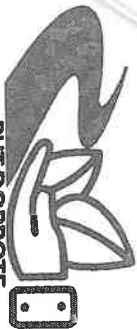

Glavin Imam

1 k2, predavanije na stručnom skupu
na općinskoj ili kantonalnoj razini

62

Nova dopuna dokumentacije:

- potpis o održanom predavanju
- agende, protokol stručnog skupa

PUT DOBROTE
**UDRUŽENJE GRADANA
"PUT DOBROTE" UGPD
RADANOVIĆI 94, KISELJAK**
Broj: 2-20-02/22

b2

PREDMET: POTVRDA o predavanju na stručnom skupu na nivou Općine Kiseljak

Ovom potvrdom se potvrđuje da je **Enisa Gazija-Pajt**, magistar islamske vjeronauke održala predavanje na stručnom skupu na nivou općine Kiseljak, na manifestaciji koju je organiziralo Udruga građana "Put dobrete" u prostorijama Vakufsko-administrativnog centra u Kiseljaku, dana 23. Februara 2022. godine.

U Kiseljaku, 24.02.2022. godine

M. P. predsjednik Udruženja:

ID broj: 4236726690004
Bankovni račun kod BBI 1414375320036242

e mail: dahija.izudin@gmail.com
mobitel: 061/094-655
adresa: Radanovići 94, Kiseljak
Bosna i Hercegovina

12-6-2

ISLAMSKA ZAJEDNICA U BOSNI I HERCEGOVINI
RIASET
Uprava za obrazovanje i nauku

AGENDA
PROTOKOL STRUČNOG SKUPA IZ ISLAMSKE VJERONAUKA

(Predavači - nastavnici islamske vjeronauke s područja medžlisa IZ Kiseljak)

Srijeda, 23.02.2022.godine

Mjesto realizacije: Medžlis Islamske zajednice Kiseljak

Satnica	Aktivnost
08.00	Ašere
08.05	Otvaranje stručnog skupa
08.10	Obraćanje (glavni imam Kenan ef. Bajrić)
08.20	Islam u bošnjačkoj književnosti (Neđad Topalović, prof.)
08.40	Obraćanje predsjednika medžlisa IZ Kiseljak (Nerrmin Merhemić, prof.)
08.50	Arabizmi u udžbenicima islamske vjeronauke (Nerimana Čeho, prof.)
09.20	Primjeri dobre prakse u nastavi islamske vjeronauke (Izudin Dahlija, prof.)
10.00	PAUZA
10.20	Inovativna praksa u nastavi islamske vjeronauke (mr. Enisa Gazija-Pajić)
10.50	Inkluzija u nastavi islamske vjeronauke (Salih Softić, prof.)
11.20.	Dokimologija u nastavi islamske vjeronauke (Emina Bilic, prof.)
11.45	Diskusija
12:55	Zatvaranje naučnog skupa
13:00	PODNE
14:00	Ručak

PUT DOBROTE

JDRUŽENJE GRABANA

“PUT DOBROTE” UGPD

RADANOVIĆI 94, KISELJAK

Broj: 18-02/22

19-6-2

AGENDA

PROTOKOL STRUČNOG SKUPA IZ ISLAMSKE VJERONAUKE

(Predavači - nastavnici islamske vjeronauke s područja medžlisa iz Kiseljak)

Srijeda, 23.02.2022.godine

Mjesto realizacije: Medžlis islamske zajednice Kiseljak

Satnica	Aktivnost
08:00	Ašere
08:05	Otvaranje stručnog skupa
08:10	Obraćanje (glavni imam Kenan ef. Bajrić)
08:20	Islam u bošnjačkoj književnosti (Nedad Topalović, prof.)
08:40	Obraćanje predsjednika medžlisa IZ Kiseljak (Nermin Mehemić, prof.)
08:50	Arabizmi u udžbenicima islamske vjeronauke (Nerimana Čeho, prof.)
09:20	Primjeri dobre prakse u nastavi islamske vjeronauke (Izudin Dahija, prof.)
10:00	PAUZA
10:20	Inovativna praksa u nastavi islamske vjeronauke (mr. Enisa Gazija-Pajić)
10:50	Inkluzija u nastavi islamske vjeronauke (Salih Softić, prof.)
11:20 *	Dokimologija u nastavi islamske vjeronauke (Ermina Bilić, prof.)
11:45	Diskusija
12:55	Zatvaranje naučnog skupa
13:00	PODNE
14:00	Ručak

predsjednik Udruženja:

ID broj: 4236726690004

Bankovni račun kod BBI 1414375320036242

e mail: putdobrote@gmail.com

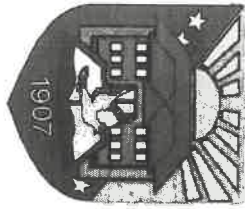
mobitel: 061/094-655

adresa: Radanovići 94, Kiseljak
Bosna i Hercegovina

64, priznato

64

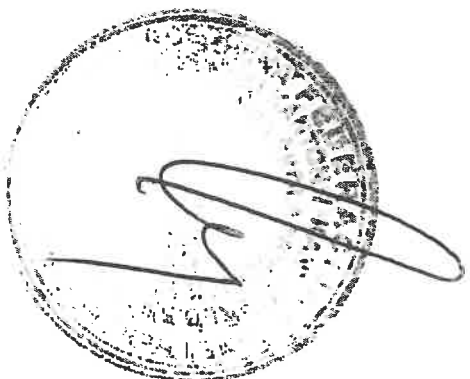
6/5

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
OPĆINA KISELJAK
OSNOVNA ŠKOLA "KISELJAK 1" BILALOVAC**

Hrastovi bb, 71253 Bilalovac-Kiseljak, T el/fax: 030) 594-005, mail: oskiseljak1bilalovac@hotmail.com, pedagogkiseljak1@gmail.com

**GODIŠNJI PROGRAM RADA ŠKOLE
za školsku 2021/2022. godinu**

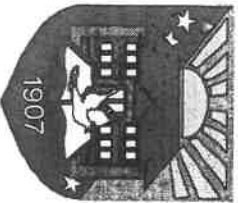
Bilalovac, septembar, 2021. godine

9.	Zekija Tahunić	1969	15	Osnovna škola	OŠ	Radnik na održavanju čistoće
10.	Amira Topalović	1969	18	Osnovna škola	OŠ	Radnik na održavanju čistoće
11.	Elvedina Boja	1970	20	Osnovna škola	OŠ	Radnik na održavanju čistoće
12.	Zijad Drinić	1981	12	SSS	SSS	Radnik na održavanju čistoće
13.	Fatima Albegović	1969	5	OŠ	OŠ	Radnik na održavanju čistoće
14.	Nihada Brkanović	1984	2	Mašinski tehničar	SSS	Radnik na održavanju čistoće
15.	Enesa Japaur	1980	3	OŠ	OŠ	Radnik na održavanju čistoće
16.	Nejra Bišćo	1995	1	Fizioterapeutski tehničar	SSS	Radnik na održavanju čistoće
17.	Amra Jusupović	1986	1	Frizer	SSS	Radnik na održavanju čistoće
18.	Erna Babaluk	1993	1	Ugostiteljsko turistička	SSS	Radnik na održavanju čistoće

4.4. Nastavnici pripravnici/volonteri

Tabela 17.

R.broj	Ime i prezime pripravnika	Zvanje-struka	Ime i prezime mentora	Volonteri
1.	Muamera Grošo	Prof. Islamske vjeronauke	Enisa Gazija Pajit	Pripravnik
2.	Mirza Čohadžić	Bechleor Historije	Mersiha Hajdarević	Pripravnik
3.	Adisa Bišćo	Bechleor Razredne nastave	Senada Mustajbegović	Pripravnik
4.	Nihada Denić	Bechleor Razredne nastave	Fikreta Bajrektarević	Pripravnik
5.	Anida Jahić	Prof. Turskog jezika	Esmir Šljivar	Pripravnik
6.	Sadeta Hodžić	Bechleor Bosanskog jezika i književnosti	Mahira Džafić	Pripravnik
7.	Emina Sinanović	Prof. Njemačkog jezika	Ervina Dahiija	Pripravnik
8.	Adisa Hasić	Nastavnik Hermije	Fata Pašić	Volonter

1764

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
OPĆINA KISELJAK**

OSNOVNA ŠKOLA "KISELJAK 1" BILALOVAC

Hrastovi 25, 71253 Bilalovac-Kiseljak, Tel/fax: 030) 594-005, tel. (030) 594-323, e-mail: oskiseljak1bilalovac@hotmail.com

Broj: 3-199-04/22

Datum: 05.04.2022. godine

Osnovna škola "Kiseljak 1" Bilalovac, na osnovu člana 169. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", broj:2/98), a na zahtjev Gazija-Pajt Enise, **iz d a j e:**

P O T V R D U
o obavljenom mentorstvu

Da je **Gazija-Pajt Enisa**, zaposlenik naše škole, raspoređena na radno mjesto nastavnika islamske vjeronauke, obavila mentorstvo za:

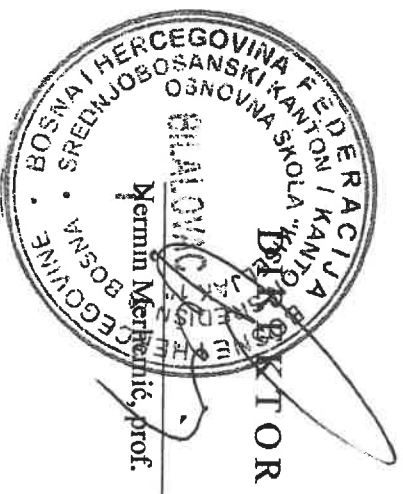
1. Bilić Eminu, profesor religijske pedagogije,
2. Čeho Adisu, Bachelor islamske vjeronauke i religijskog odgoja,
3. Grošo Muamera, profesor islamske teologije,

Potvrda se izdaje kao dokaz o obavljenom mentorstvu, i služi za bodovanje i napredovanje u struci, te se u druge svrhe ne može koristiti.

Dostavljeno:

-Imenovanoj,

- a/a,

1. b 6, deļiņķu krūni red

b6

Dopura dokumentācija:

- doņatz o krūnānu šororināu
- deļiņķu ķebst (Roņiņ ķebst)

05-08-2022

11:57:10 AM

Gazija-Pajić, E. (2022). KREATIVNI ODGOJ I NASTAVA. *Novi Muallim*, 9(33), 40–43. <https://doi.org/10.26340/nmuallim.v9i33.973>

Prisvajanje članka

11:57:10 AM

Svezak 9 Br. 33 (2008): Novi Muallim br. 33

01/09/2022

MUALLIM

11:57:10 AM

Naknada:

a. Časopis ne naplaćuje naknadu za obradu članaka (APC) i naknadu za podnošenje članaka.

Autori koji objavljuju u ovom časopisu pristaju u na sljedeće uvjete:

- a. Autori zadržavaju autorska prava i pružaju časopisu pravo prvog objavljivanja, pri čemu će rad jednu godinu po objavljivanju biti podložan licenci Creative Commons imenovane koja omogućuje drugima da dijele rad uz uvjet navođenja autorstva i izvornog objavljivanja u ovom časopisu.
- b. Autori mogu izraditi zasebne, ugovorne aranžmane za ne-ekskluzivnu distribuciju rada objavljenog u časopisu (npr. postavljanje u institucionalni repozitorij ili objavljivanje u knjizi), uz navođenje da je rad izvorno objavljen u ovom časopisu.

0 0 0 0 0 0

O časopisu

Fokus i područje djelovanja

E-ISSN: 2566-3208

ISSN: 1512-6560

Novi Muallim je stručni časopis koji je otvoren autorima koji se bave temama i pitanjima obrazovanja i odgoja u širem i užem smislu. Specifični interes *Muallima* predstavljaju teme, pitanja i problemi islamskog vjerskog obrazovanja i odgoja u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama, vojsci i drugim ustanovama i institucijama. Tematska osnova *Muallimovih* istraživanja i zanimanja predstavlja islamsko obrazovanje i odgoj u okviru vjerske pouke, srednjih vjerskih škola (medresa), islamskih pedagoških fakulteta i Fakulteta islamskih nauka. Časopis pažnju usmjerenava prema tradicionalnim i savremenim faktorima relevantnim za odgoj i obrazovanje. U svim ovim i drugim područjima *Novi Muallim* prati teorijska i praktična dostignuća i iskustva u svijetu, u našim obrazovnim zavodima i ustanovama i posebno u islamskom svijetu te kod nas, u Islamskoj zajednici, odnosno u radu imama, muallima i nastavnika. *Novi Muallim* objavljuje znanstvene i stručne radove koji neposredno ili posredno obrađuju pitanja univerzitetskih teorijskih i primijenjenih disciplina u Bosni i Hercegovini i svijetu. *Novi Muallim* prihvaća članke koji su izvorne primarne publikacije, znači da prije nisu objavljeni u časopisima. Prethodno objavljivanje na skupovima mora biti naznačeno, a pridonose znanstvenoj zajednici i potvrđeni su od recenzenata.

Recenzijski postupak

U Novom Muallimu se objavljuju radovi koji podliježu dvostrukoj slijepoj recenziji. Redakcija časopisa će za svaki rad imenovati dva recenzenata. Oni će pregledati nepotpisan rad u skladu sa osnovnim uputstvima časopisa i odrednicama kvalitetnog istraživačkog rada i svoje mišljenje dostaviti Redakciji. Za radove koji iziskuju prepravku, isti recenzenti će biti angažovani kako bi se postigao zahtijevani kvalitet.

Mišljenje recenzenata je u principu stav Redakcije. Recenzije ne predstavljaju samo općenitu ocjenu vrijednosti rada, već procjenu tematske podobnosti rada za *Muallim*. Recenzije su internog

Recenzije radova bit će date na uvid autoru (bez imena recenzentata) kako bi se izbjegli razumi usljed mogućeg različitog razumijevanja obrađivane materije. U slučaju neslaganja konačnu odluku donosi uredništvo.

Učestalost izdavanja

Časopis izlazi četiri puta godišnje.

Otvoreni pristup

Ovaj časopis omogućuje trenutni otvoren pristup svojem cjelokupnom sadržaju u skladu s uvjerenjem kako javna dostupnost istraživačkih spoznaja potiče veću razmjenu znanja i ideja.

Savjet časopisa

dr. Dževdeta Ajanović

dr. Fikret Karčić

dr. Enes Karić

Hasan Makić

dr. Hilmo Neimarlija

Ševko Omerbašić

Muharem Omerdić

dr. Enes Pelidija

dr. Fuad Sedić

Seid Smajkić

dr. Lidina Vejić

Plagijarizam

Plagijat

KREATIVNI ODGOJ

I NASTAVA

Enisa GAZIJA-PAJIĆ

Kreativnost pripada svim područjima života, esencijalna je za sve aspekte ljudskog djelovanja te, samim tim, značajna za njegov progres u cjelini. Jedna je od osnova na kojima insistira koncept permanentnog odgoja.

Danas, u savremenom svijetu u kom živimo, kad su izvjerne revolucije prošle iz industrijskog u postindustrijsko razdoblje (postfordizam), nekreativni pojedinci se, jednostavno, ne snalaze. Samim tim, nameće nam se pitanje: pridaju li sadašnji školski sistemi dovoljno značaja kreativnom odgoju ili to prepuštaju slučaju. Ako se ovome pridodamo i konformizam te njegov uticaj na pojedinca, koliko će zaista kreativnost doći do izražaja?

Konformizam

Svako ljudsko biće je tokom svog života podložno raznim uticajima. Pokušava se uticati na njegov način mišljenja, osjećanja i djelovanja. Također, svaki pojedinac tokom socijalne interakcije pokušava djelovati na druge kako bi njihovo mišljenje i ponašanje prilagodio svom. Whelbdal definiše konformizam kao "sličaniju

koja utiče na pojedinca da čini određeni akt tako što vidi drugog ili druge osobe da se na isti način ponašaju".¹

Nikola Roth daje slijedeću definiciju: «Konformiranje bi se moglo odrediti kao prihvatanje ponašanja grupe ili većine zato što grupa takvo ponašanje zahtijeva i očekuje ili zato što ga naprasno prezentira kao način ponašanja».²

Grupe utiču na mišljenje, osjećaje i ponašanje svojih pripadnika kroz različite oblike društvenog uticaja. Ako većina članova grupe učini očitu pogrešku, većina pojedinaca sklonija je složiti se sa neispravnim jednoglasnim sudom grupe. To je izraženo i kad se radi o grupama čiji sastav čini dječija populacija.

Neki od faktora koji utiču na konformizam:

– privlačnost grupe za pojedinca (u principu, što je grupa privlačnija pojedincu, bit će veći konformizam prema grupnim normama),

– samopoštovanje (pojedinci koji nemaju dovoljno samopoštovanja skloniji su

1 Kevin Whelbdal, *Društveno ponašanje*, Noli, Beograd 1979., str. 118-119

2 Nikola Roth, *Psihologija grupa*, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd 1969., str. 263

čaju drugih i često su skloni potcijenivanju samih sebe),

– želja za izbjegavanjem sukoba (ponekad jednostavno prihvatamo stvari za koje i ne mislimo da su ispravne jer ne želimo ulaziti u konflikte s drugima).

Da bi bila prihvaćena u živjeloj grupi, i djeca su do neke mjere pripravna na svoj prvi konformizam u životu, tj. na odustajanje od vlastitih želja, potreba i stavova za volju grupe.

Kad se govori o konformističkoj ličnosti, najčešće joj se pripisuje sljedeće: interiorna je, dogmatična, neorigijalna, ličnost bez samopouzdanja.

Konformistička ličnost sklona je konvencionalnim vrijednostima, boji se izraziti vlastite misli jer vjeruje da se možda ostali članovi grupe neće složiti s tim. Svakako treba napomenuti da su rijetke osobe koje posjeduju ove navedene osobine; već se u većini slučajeva govori o posjedovanju nekih od njih.

Crutchfield smatra da se kreativnost i stvaralaštvo međusobno potiru. Kreativna ličnost mora imati snagu da se odupre pritisci grupe, mora odustati od konvencionalnih shvaćanja. Stvaralačka aktivnost mora biti rukovodena unutarnjom motivacijom.⁴

Poticanje kreativnosti

Postoji razlika između kreativnosti odraslih i kreativnosti djece. Zato što imaju manje životnog iskustva od odraslih, djeca su i manje ekspertna. Međutim, djeca imaju jedinstven i originalan način mišljenja i pristupa zadacima.

Svaki odgajatelj (roditelj, učitelj...) trebao bi potencijati razvijanje divergentnog mišljenja, koje se kao tako odvija u slobodnim normama i sa raznovrsnošću datih odgovora. Takvo mišljenje, za razliku od konvergentnog, koje isključuje svaku originalnost i najčešće vodi do tačnog odgovora, pogoduje poticanju i razvijanju kreativnosti kod djece. Divergentno mišljenje nema ograničavajućih normi, ima više rješenja i od njih bira najbolje. Lijepa je

3 *Kreativnost mladih i slobodno vrijeme*, Treći kolokvij o slobodnom vremenu mladih, Centar za vanškolski odgoj, Zagreb, 1972., str. 50

izreka Linusa Paulinga, dvostrukog dobitnika Nobelove nagrade: «Najbolji način da dobijete dobru ideju jest da dobijete mnogo ideja».

Kako biste pomogli razvijanju novih ideja, recite djeći (ili odraslima):

– to je dobra ideja (mišljenje), komentari;

– odlično, isprobajmo to,

– da, i...

– reci mi nešto više o tome,

– pokušajmo i isprobajmo to,

– pokazajmo to svima itd.

(Osim toga možete:

– izgledom odavati entuzijizam i

zainteresiranost,

– slušati i pokušati razumjeti zašto to

predlažu,

– ne prekidati ih sve dok ne završe,

– nastaviti razvijati njihovu ideju

Školski testovi, nazalost, u većini slučajeva koncipirani su tako da postavljena pitanja imaju samo jedan tačan odgovor. Najveća otkrića u životu dolaze, međutim, iz potpuno novih odgovora. Svjesni smo da se često čine pogreške u odnosu na dječiju kreativnost samim tim i što se odgajatelj pretžno brina za stepen djetetovog razvoja te miješaju mjerenje inteligencije s mjerenjem kreativnosti.⁴

Škole u kojima se njeguje kreativnost

Spontanost je jedan od najstarijih temelja života. Spontanost predvjet kreativnosti. Istodobno, to ne znači da je svako spontano biće i kreativno. Međutim, ako je spontanost na bilo koji način smanjena, kreativnost ne može doći do pravog izražaja. Dječje redovno gubi nešto od svoje spontanosti u toku procesa socijalizacije. Poznato je da je predškolsko dijete kreativnije od školskog, koje je, osim odgojnom pritisku u porodici, izloženo i intenzivnom pedagoškom uticaju, a on se ne može mnogo obazirati na individualne osobine i potrebe djeteta.⁵

⁴ mzu.sbn.hr/files/poticanje/kreativnosti/povredivomreznesu, Branko Bognar.

⁵ Ljiljana Kroljin, Danica Nola, Antonija Postolović, Rendi Supek, *Kreativnost i dijete*, Zagreb, Globus, 1987., str.

Škole u kojima se njeguje kreativnost
neke bi mogle shvatiti elemente

– procesa koji se odvijaju u njima i
samoj procjeni kreativnog rada, jer je veoma
važno na koji način su učenicu uključeni u rad i
na koje načine njeguju zadatke:

– djecu treba ohrabrivati da razmjenjuju
ideje one samo sa učiteljem nego i između sebe,
čim drukčije mišljenje i prihvatiti drukčije
stavove može pobuditi daljnje savjetni dovrat
ideja; razviti samostalnost učenika, učitelj bi
ih pri tome samo usmjeravao ka ispravnim
resolucijama

– vrstovarska ograničenja često
prekidaju radanje novih ideja, tipi oglašavanje
svakog novog predmeta rad posred i po se sam
znak za zastanak nastavnog sata i samim tim
i prestanak sata iz druge oblasti, jer se učenici
i naravno pri izvratu pripremljeni za shvatiti
case

– prilagoditi ocednu u kojoj se odvija
nastava procese poticanja odličja i učitelja
lopti, udovolje okruženje za učenike, potreba da
budu smješteni u vrtićima s kojima imaju
blizak i međusobno pozitivni odnos (Wood's,
1990); prilagoditi temperaturnu boga prostora
u kojoj učenici borave, dodatna oprema i
pomagala za rad itd

Kreativnost best učenicima njeguje se
razvijati u okviru bilo kojeg nastavnog predmeta.
S tim da se svaki učitelj treba prihvatiti i razviti
vlastitu individualnu odnos prema učenicima
i na svoji poseban način prihvatiti on nastavnik
jednako čest je situat u školama da se
nagrade predmeti koje imaju učenicima
a da se zacementiraju vase oblasti mišljenja
Prepoznati se uglavnom faktografsko znanje, a to
doprinosi postojnosti učenika. Posvono usvojene
informacije mogu kožiti kreativnost kod
učenika i ograničivati ih u potrazi za novim
resolucijama i potrebnom kreativnosti učitelj bi
trebali razumjeti kreativnu aktivnost učenika i
svobodi kreativnošću ne gusiti kreativnost dbe se
te razvijati kreativni učenika. Kinezi djetima
uključivati učenike u odgovorne odgovorne procese
u skladanju kojima se njeguje kreativnost

Stavakto u učika odnosi se na to da
potrebno je izmijeniti odnose u nastavi
kreativnost, učitelj inovirati razvijati učenika

Kreativnosti za razvoj dječija kreativnost ne
bi trebalo poticati na marginaima nastavnog
procesu već trebalo odai radanje u raznim
zadacima odgojno-obrazovnog rada. Nadati
se da će iz dana u dan biti sve više škola koje
će njegovati kreativnost, a da će učenici koji
pohadaju nastavu u takvim školama biti
zadovoljniji i postizati još bolje rezultate

LITERATURA

1. Kolibri, L. Nola, D. Posilovic, A. Šupick, R. (1987).
Dijete i kreativnost. Zagreb: Globus
2. *Kreativnost mladih* (sbornik eseja) Terešković
svj. oslobođenim vremenom mladih Centar za vanškolski
odgoj, Zagreb, 1972.
3. Kolbi, N. (1999). *Društveno-psihološke*. Beograd
Nolit
4. [http://mzu.sbnethi/iles/poducanje/kreativnosti-
postpedagogicne/revnuadoc](http://mzu.sbnethi/iles/poducanje/kreativnosti-
postpedagogicne/revnuadoc)

Summary

موجز

CREATIVE READING AND TEACHING

التربية الإبداعية والتدريس

Enisa Gasir - Pajr

أنيسة غازية - باير

The author examines the issue of creativity in teaching process. She finds it important to suggest to those having active influence on the course of teaching process to encourage creativity with children. Issues raised in the work have a goal to motivate those giving instructions to evaluate their relationship towards students and extend an insight into importance of encouraging creativity with persons involved in the educational process.

يعالج هذا المقال قضايا الإبداع في العملية التدريسية. وتعتبر كاتبة المقال أنه من المهم لفت انتباه كل من لديه تأثير فاعل في مجرى العملية التدريسية إلى أهمية تشجيع الأطفال على الإبداع. إن الهدف من المسائل المطروحة في هذا المقال هو تحفيز المدرسين على إعادة النظر في علاقتهم بالطلاب وتوسيع الاطلاع على أهمية التشجيع على الإبداع عند الأشخاص الذين يخضون للعملية التدريسية.

1 k 6, dejavijar stručni sad

66

Dopuna dokumentacije:

prošlost-sadašnjost-budućnost

BO

20/0.

enisa gazija-pajt

obrazovni sistemi i stepenovanje škola na području bih za vrijeme osmanske uprave

Uvod

Dolaskom Osmanlija mnogi gradovi na području Bosne i Hercegovine naglo se razvijaju. Brojni namjesnici žele ostaviti trajna znamenja, pa se tako grade džamije, musafirhane, biblioteke, tekije, karavansaraji, imareti, hanovi, hamami, bezistani, te mnogi obrazovni objekti.

Sve obrazovne institucije (mektebi, muallimhane, medrese) nastajale su i razvijale se pod utjecajem ranije osnovanih škola u Turskoj. Osmanski sistem obrazovanja bio je jedinstven na cijelom prostoru Carstva, a takav sistem i sami su preuzeli iz islamskog kulturnog svijeta još prije osnivanja Osmanske države.

Prva i najstarija učilišta u islamu bile su džamije. Džamije ne samo da su bile mjesta za obavljanje pet dnevnih namaza nego su služile i kao mjesta gdje se održavala nastava, te kao sudnice i javna mjesta za rješavanje svih važnih pitanja državnog života. Postepeno je džamija gubila tu svoju ulogu i postala ustanova samo za vršenje vjerskih obreda.

Mektebi

Riječ mekteb (od arapske riječi "ketebe" – pisati) jeste opći naziv za početnu školu. Učitelj u ovim školama zvao se muallim. U početku su mektebi bili u sklopu džamije, a kasnije su građeni pokraj džamije, u sklopu jednog vakufa kao zadužbine pojedinca, jer nije bilo državnih škola. Po svojoj vanjskoj

... se ni po čemu nisu razlikovali od običnih, ... odredbama vakufnama, ove škole nazivane su ra-

...
... imena jesu:

- bejtu-l-ilm;
- bejtu-t-ta'lim;
- muallimhana;
- daru-t-ta'lim;
- mekteb (maktab), veoma rijetko.

Bez obzira na upotrebu raznih izraza, škole se podudaraju ne samo u predmetima i funkciji nego i u značenjima upotrijebljenih izraza. Ovi izrazi ili konstrukcije izvedeni su od riječi: *riječbjenih izraza*. Ovi izrazi ili konstrukcije izvedeni su od riječi: *osoba, kuća, nauka, učiti i pisati*. Primjećuje se da riječi nisu uzete iz jednog, nego iz tri orijentalno-islamska jezika (arapskog, turskog i perzijskog), što nagovještava da će obrazovanje i kulturna nadgradnja imati obilježje arapsko-islamskih znanosti, a nikako tursko-arapskih ili pak perzijskih.²

U prvom periodu najčešći naziv bio je "bejtu-l-ilm" (kuća znanja), "bejtu-t-ta'lim" (kuća pouke), što će kasnije biti zamijenjeno nazivom "mekteb" ili "sibjan mekteb".³

Mektebi su od svih škola koje su postojale za vrijeme osmanske vladavine na našim prostorima bili najbrojniji. Njih je bilo u svim gradovima, manjim mjestima i većim selima Bosne i Hercegovine. U njima, kao u početnim školama, stjecalo se početno vjersko obrazovanje. Većinom su podizani uz džamije.⁴ Osnivanje mekteba nije teklo po planu, i njihov tačan broj teško je utvrditi. Ali kako je džamija bilo mnogo, i broj mekteba bio je velik. U periodu turske vladavine u Bosni i Hercegovini ta cifra prelazila je hiljadu.⁵

Kao sastavni dio naselja bosansko-islamskog tipa, mektebi su na ovim prostorima građeni po uzoru na osmansko-islamsku

¹ Behija Zlatar, *Zlatno doba Sarajeva*, Svjetlost, 1996., str. 186.

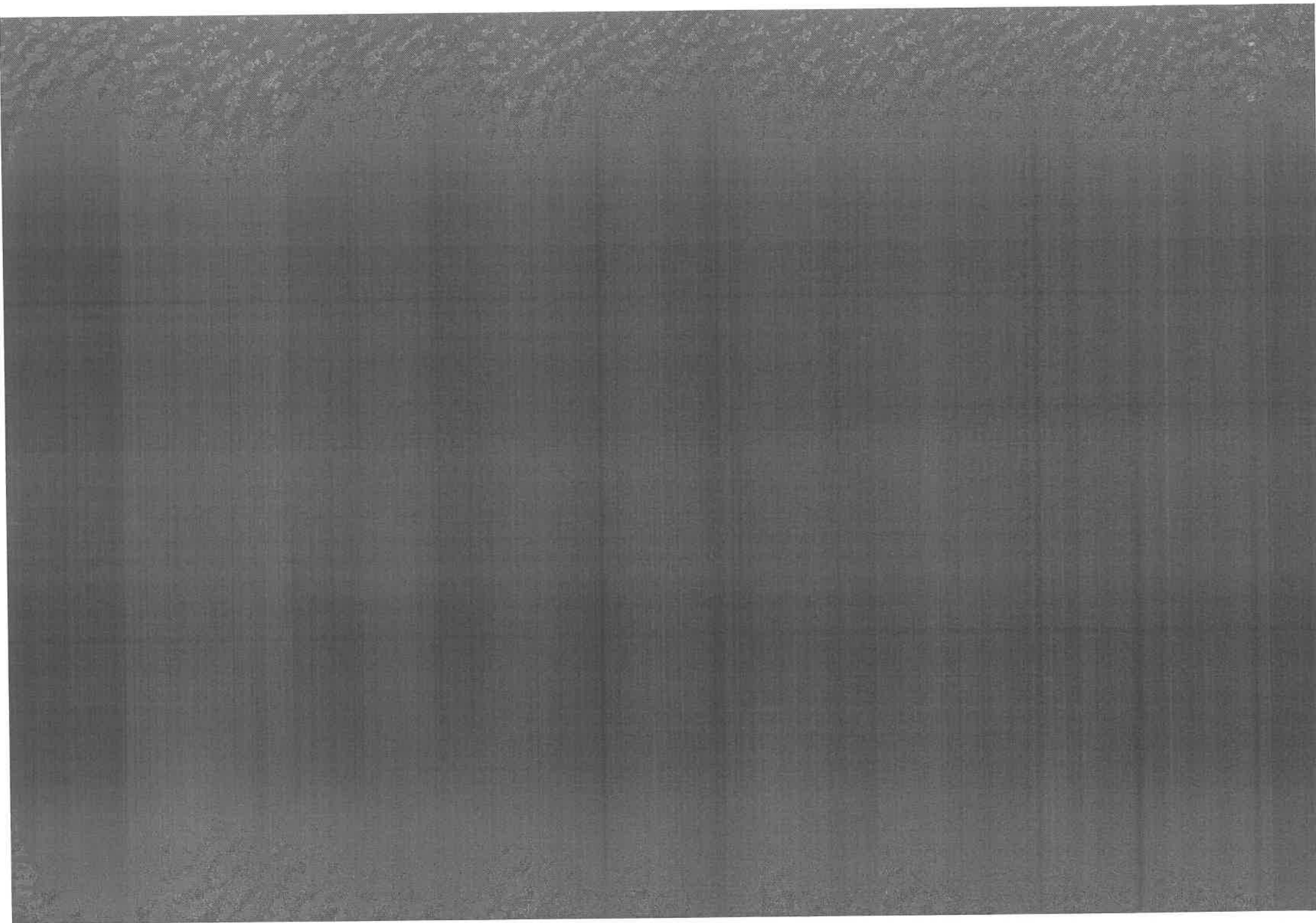
² Omer Nakičević, *Arapsko-islamske znanosti i glavne škole od XV do XVII vijeka*, Fakultet islamskih nauka, 1999., str. 73.

³ Ismet Kasumović, *Školstvo i obrazovanje u Bosanskom ejaletu za vrijeme*

osmanske uprave, Islamski kulturni centar Mostar, 1999., str. 86.

⁴ Hajrudin Čurić, *Školstvo u Bosni i Hercegovini do 1918*, Veselin Masleša, 1983., str. 34.

⁵ Ibid, str. 25.

Mektebe i muallimhane uglavnom su osnivali pojedinci kao svoje zadužbine, vođeni izrekom Muhammeda, a.s.: "Najbolje što čovjek može ostaviti iza sebe jesu tri stvari:

- dobro dijete, koje mu čini dovu (moli za njega);
- sadaku (vakuf), koja se koristi, a njemu dopijeva nagrada;
- znanje kojim se koriste nakon njegove smrti oni nakon njega."

(Sunen, Ibn Madže)¹²

Muallimhana je objekat koji je predstavljao posebnu vrstu višeg mekteba, odnosno niže srednje škole. U muallimhanama se obrazovao kadar za potrebe novootvorenih mekteba. To su bile ustanove, uglavnom, internatskog tipa, namijenjene za siromašniju djecu. Polaznicima muallimhane bile su osigurane besplatna hrana i odjeća.

Prva muallimhana izgrađena je u Sarajevu 1477. godine i bila je poznata kao Ajjas-begova muallimhana. U ovoj se obrazovnoj instituciji, po svemu sudeći, obrazovao prvi imamski i učiteljski kadar u Bosni. U nedostatku medresa, koje se počinju otvarati početkom XVI stoljeća, ovo su bile niže srednje škole.

Medrese

Uz mektebe i muallimhane podižu se medrese i deršhane, prve ustanove srednjeg i višeg obrazovanja.¹³

Ko je sagradio prvu medresu u Bosni i Hercegovini, kada i u kojem mjestu, teško je utvrditi. Poznato je da je prije Gazi Husrev-bega podignuta u Sarajevu medresa koju je sagradio Firuz-beg. On je u mahali, koja se službeno vodi pod imenom Hubjar-agina mahala, podigao jednu lijepu i visoku medresu. Mahala u kojoj je izgrađena ta medresa prozvana je u narodu mahala Medresa. Spomenuta medresa već odavno je srušena i nestala.¹⁴

¹² Salih Indžić, *Biseri vjeronjessničke mudrosi*, Elci Ibrahim-pašina medresa, Travnik, 2001., str. 106.

¹³ Historičari navode da je, po svoji prilici, prva medresa u islamskom svijetu izgrađena u Nejsaburu (Nišapur), glavnom gradu pokrajine Horosan u Perziji, iza 400. godine po Hidžri. Pouzdano se zna da je prvu veliku medresu u Bagdadu podigao vezir Nizamun-l-Mulk Tusi, koja je po njemu i nazvana Nizamija, a otvorena je 1067. godine.

¹⁴ Salih Sidki Hadžihuseinović Muvekit, *Povijest Bosne 1*, El-Kalem, 1999., str. 95.

trudom. Time je bilo omogućeno da se razvijeniji i vredniji brže savladaju nastavni materijal. Istovremeno ponavljanje ranijeg gradiva služilo je u toku nastave. Učitelj (muallim) imao je pri ruci knjigu i sam je kreirao način izvođenja nastave.⁹ Uglavnom, nastava se u prvom periodu, kao i ranije, učilo prema metodi muallima (Muallim-i-musalli ve gunjatu-l-mubtadi) (Zelja klanjača i metoda komentaru Ibrahima Halebija koji je poznat kao *Halebi* i *Halebi sagir* (Veliki i Mali komentar). U pojedinim mektebama ovaj udžbenik zamjenjivan je Ilmihalom, udžbenikom vjeronauka koji sadrži osnovne propise iz dogmatike i obredoslovlja. Najpoznatiji udžbenik ove vrste bio je poznati "Mizrakli ilmihal" na turskom jeziku, nazvan tako po slici koplja na koricama prvog litografskog izdanja. Međutim, već od polovine XVI stoljeća u mektebskoj nastavi koristi se čuvena *Bergivijina risala* (Risalei-Bergivij), jednostavno poznata kao Bergivija. Ovaj udžbenik napisao je poznati teolog Muhamed ibn Pir Ali iz Birge u Maloj Aziji na turskom jeziku, a sadrži osnovne elemente iz dogmatike i obredoslovlja. Udžbenik je poznat također kao "Vasijetnama" (Testament) ilmihal, tako da je postao pojam za osnovno vjersko štivo.¹⁰

U isto vrijeme, glavno djelo koje se bavi didaktičko-moralnim propisima u nastavi, ili tačnije za muallime bilo je djelo *Ta'limu-l-muallimin* (Poučavanje učenika) od Barhanuddina ez-Zarnudžija, te udžbenik arapskog jezika *Alet*, koji je sadržavao gramatiku i sintaksu arapskog jezika, što je korišteno samo u nekim mektebima.¹¹

Mekteba je bilo muških, ženskih i mješovitih, a rad je uglavnom bio uskladen s islamskim propisima i ekonomskim mogućnostima.

Muallimhane

Ranije je rečeno da su se obrazovne institucije na području Bosne i Hercegovine razvijale pod utjecajem obrazovnih institucija na području cijelog Osmanskog carstva, te su tako u našim krajevima osnovane i muallimhane.

⁹ Ibid, str. 87.

¹⁰ Ibid, str. 88.

¹¹ Ibid, str. 88.

arhitekturu s izraženim utjecajem lokalne arhitekture građenja. Mektebi su građeni u skladu s raspoloživim i ovom ambijentu prikladnim materijalima i tradicijom građenja.⁶

Većina mekteba imala je jednu veću učionicu čija je unutrašnjost građena jednostavno, bez ikakvih dodatnih elemenata. Iako su jednoprostorni mektebi najbrojniji, građeni su i dvoprostorni i troprostorni mektebi.

Jednoprostorni mektebi imali su samo jednu prostoriju, u koju se ulazilo direktno iz vanjskog prostora, što je otežavalo rad zimi, s obzirom na hladnoću. Ovi mektebi najčešće su građeni kao prizemne građevine, a susreću se i u gradovima i u selima. Dvoprostorni mektebi, pored glavne učionice, imaju i ulazni hodnik koji se često proteže duž cijele učionice i služi za prolaz, odvajanje učionice od vanjskog prostora radi buke i zbog hladnoće u zimskom periodu, te radi ostavljanja obuće. Mektebi ove vrste najfunkcionalniji su i najbrojniji, a građeni su kao spratne i prizemne zgrade. Troprostorni mektebi sadrže, pored učionice i hodnika, i jednu dodatnu prostoriju za učitelja, a građeni su kao prethodni, tj. kao prizemne i spratne građevine.⁷

Budući da su mektebi fungirali kao početne škole u kojima su se stjecali osnovno školsko obrazovanje i odgoj, čitanje, pisanje, osnovi vjere i vjerskog odgoja, i u Osmanskom carstvu nastava se u njima odvijala u skladu s višestoljetnom tradicijom mektebske nastave u orijentalno-islamskom kulturnom svijetu. Nastavu u mektebu izvodio je muallim, koji je često bio i imam, susjedne džamije, a on je imao svog zamjenika, halifu, koji je, također izvodio dio nastave i ponavljao gradivo s učenicima.⁸

U mektebima se učilo arapsko pismo koje je s vremenom postalo pismo prilagođeno i osmanskim turskom jeziku, zatim osnovni propisi iz dogmatike, obredoslovlja, morala.

Metode izvođenja u mektebima bile su uglavnom tradicionalne, s mnogo vježbi koje je nametala priroda nastave. Budući da nastava nije izvođena u posebnim odjeljenjima i razredima, nego kolektivno, svaki je učenik imao poseban individualni program, tzv. "sabah", koji je savlađivao u skladu sa svojim individualnim

⁶ Ismet Kasumović, *Školsvo i obrazovanje u Bosanskom ejaletu za vrijeme osmanske uprave*, Islamski kulturni centar Mostar, 1999., str. 132.

⁷ Ibid, str. 136.

⁸ Ibid, str. 26.

medrese obrazovne institucije, i medrese su podizane pojedinačno kao vakufski objekti. Na osnovu uvida u ovaj tip škole i vakufname iz ovog perioda vidi se da su prvi vakufni velikodostojnici, sandžak-bezi, valije, njihove vojvode i drugi visoki državni funkcioneri.¹⁵

U pogledu arhitektonskih rješenja, medrese u Osmanlijskom carstvu nastavljaju tradiciju ranijih seldžučkih medresa s otvorenim dvorištem, ali i originalnim rješenjima zavisno od ambijenta u kojem su građene.

Nastava u medresama Bosanskog ejaleta izvođena je na tradicionalni način, kao i u ostalim dijelovima Carstva. Učenici u medresama nisu bili posebno raspoređeni po godištim ili u određene razrede, nego su radili u halkama (kružocima), što je omogućavalo brže i efikasnije obrazovanje talentiranim i vrednijim učenicima, te je uspjeh zavisio od vlastitog zalaganja. Iz halke u halku prelazilo se neposredno po savladivanju određenog gradiva.¹⁶

Nosilac obrazovnog procesa bio je muderris. Pri definisanju profila ličnosti nastavnog osoblja često su bivala zastupljena četiri bitna elementa:

- moralna ličnost;
- kvalifikacije i obrazovanje;
- metodičnost i pedagoška sposobnost i
- opis radnog mjesta (šta će se predavati).

Od profesora se tražilo da predaje: Tefsir (Egzegezu Kur'ana), Hadis (Tradaciju), Ahkam (Šerijatsko pravo), Usul (Osnove šerijatskog prava), Kelam (Apologetiku), Me'ani i bejan (Poetiku i stilstiku), te ostalo što budu zahtijevali mjesto i običaj.¹⁷

Glavni metodi u medresama bili su: memoriranje (hifz), ponavljanje (i'ada), razumijevanje (diraja), diskusije (mudhakara) i prepisivanje bilješki (kitaba).¹⁸

¹⁵ Ismet Kasumović, *Školstvo i obrazovanje u Bosanskom ejaletu za vrijeme osmanske uprave*, Islamski kulturni centar Mostar, 1999., str. 152.

¹⁶ Ibid, str. 153.

¹⁷ Omer Nakičević, *Arapsko-islamske znanosti i glavne škole od XIV do XVII vijeka*, Fakultet islamskih nauka, 1999., str. 102.

¹⁸ Fikret Karčić, *Islamske studije na pragu 21. vijeka: Naslijeđe prošlosti i izazovi budućnosti*, Novi muallim, god. II, br. 6/2001, Sarajevo, 2001., str. 5.

... pristupalo nastavnom procesu, ... primjera koji se navodi u Gazi ... gdje se kaže da niko od studenata ... izostati s predavanja. S predavanja pro- ... ostati jedino kad postoji za to opravdan razlog, ... prazničnim danima i u vrijeme odmora, kako je to ... potrebe objašnjavati.¹⁹

Broj podignutih medresa u Bosni i Hercegovini za vrijeme osmanske uprave teško je utvrditi s obzirom da je značajan broj dokumenata izgubljen. Međutim, na osnovu raspoloživog materijala, može se konstatovati da je postojao imponzantan broj ovih ustanova, prema nekim procjenama, čak više od stotinu.²⁰

Pored mekteba, muallimhana i medresa, u kojima se stjecalo, uglavnom, vjersko obrazovanje, postojale su i obrazovne institucije zvane ruždije, koje su bile prve državne svjetovne škole u Bosni i Hercegovini, otvorene prije Okupacije i pristupačne pripadnicima svih vjeroispovijesti²¹, te sljedeće stručne škole: Činovnička škola (Sabah mektebi), Učiteljska škola (Daru-l-muallimin), Popravilište (Islahana) ili Sirotište (Daru-š-šefeka) i Pripravna vojna škola (Mektebi-idadije).²²

Zaključak

Ovo je kratak osvrt na obrazovne institucije na području Bosne i Hercegovine za vrijeme osmanske uprave.

Navedeno je koje se obrazovne institucije javljaju u tom periodu, odakle vuku svoje korijene, te njihovo rangiranje, od početnih (mekteba) preko nižih srednjih (muallimhana), do viših srednjih škola (medresa).

U radu je navedeno, pored predmeta i materije koji su se izučavali, na koji se način izvodila nastava, ko su bili nosioci nastavnog procesa i kakav je morao biti profil ličnosti nastavnog osoblja.

¹⁹Hamdija Kreševljaković, *Spomenica Gazi Husrev-begove četiristogodišnjice*, Sarajevo, 1932., str. 28.

²⁰Ismet Kasumović, *Školstvo i obrazovanje u Bosanskom ejaletu za vrijeme osmanske uprave*, Islamski kulturni centar Mostar, 1999., str. 156.

²¹Hajrudin Čurić, *Školstvo u Bosni i Hercegovini do 1918*, Veselin Masleša, 1983., str. 135-136.

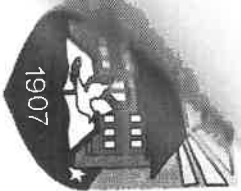
²²Ibid. str. 155.

1
68

Daupina dokumentācija:

- pētījuma o darījumu metodiskajai prasmi izstrādāt

68

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
OPĆINA KISELJAK

OSNOVNA ŠKOLA "KISELJAK 1" BILALOVAC

Hrastovi 25, 71253 Bilalovac-Kiseljak; Tel/fax: (030) 594-005, 594-323, e-mail: oskiseljak1bilalovac@hotmail.com

Broj: 653-06/22

Datum: 28.06.2022. godine

Osnovna škola "Kiseljak 1" Bilalovac, na osnovu člana 169. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", broji:2/98), a na zahtjev Grošo Muamere, **izdaje:**

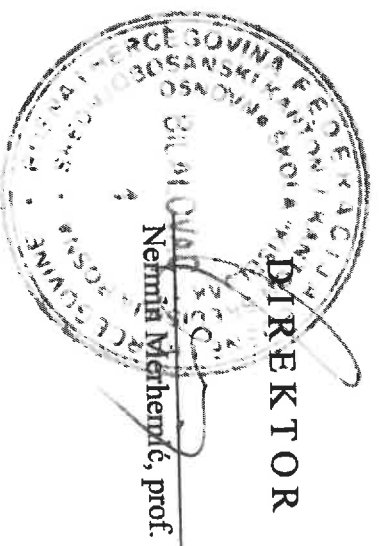
P O T V R D U
o obavljenoj metodičkoj praksi studentu

Da je Grošo Muameri, student Islamsko pedagoškog fakulteta u Zenici, za metodičku praksu iz nastavnog predmeta „Metodika nastave islamske vjeronauke“ u periodu od 03.04.2019. do 28.04.2019. godine, bili mentori slijedeći nastavnici islamske vjeronauke: Čeho Nerimana, Gazija-Pajt Enisa, Bilijć Emina, Dahića Izudin i Softić Salih.

Potvrda se izdaje kao dokaz da su imenovani obavili mentorstvo studentu, i služi za bodovanje i napredovanje u struci, te se u druge svrhe ne može koristiti.

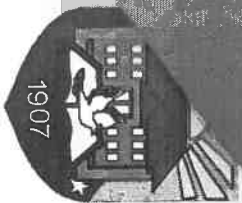
Dostavljeno:

- Imenovanim,
- a/a,

DIREKTOR

Nermiñ Mehmedć, prof.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
OPĆINA KISELJAK

OSNOVNA ŠKOLA "KISELJAK 1" BILALOVAC

Hrastovi 25, 71253 Bilalovac-Kiseljak; Tel/fax: (030) 594-005, 594-323, e-mail: oskiseljak1bilalovac@hotmail.com

Broj: 653-06/22

Datum: 28.06.2022. godine

Osnovna škola "Kiseljak 1" Bilalovac, na osnovu člana 169. Zakona o
upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", broj:2/98), a na zahtjev
Grošo Muamere, **izdaje:**

P O T V R D U
o obavljenoj metodičkoj praksi studentu

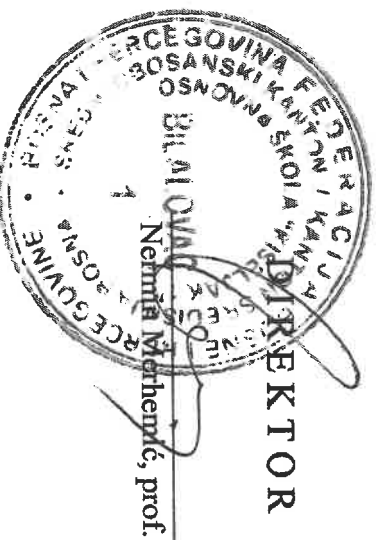
Da je Grošo Muameri, student Islamsko pedagoškog fakulteta u Zenici, za
metodičku praksu iz nastavnog predmeta „Metodika nastave islamske vjeronauke“
u periodu od 03.04.2019. do 28.04.2019. godine, bili mentori slijedeći nastavnici
islamske vjeronauke: Čeho Nerimana, Gazija-Pait Enisa, Bilijć Emmina, Dahija
Izudin i Softić Salih.

Potvrda se izdaje kao dokaz da su imenovani obavili mentorstvo studentu, i
služi za bodovanje i napredovanje u struci, te se u druge svrhe ne može koristiti.

Dostavljeno:

- Imenovanim,

- a/a,

69, priznato

ISLAMSKA ZAJEDNICA U BOSNI I HERCEGOVINI

RIJASET

Uprave za obrazovanje i nauku

Broj: 04-08-2-694-2/22

Datum: 16. redžeb 1443. h. godine
17. februar 2022. godine

6/9

Enisa Gazija-Pajt
062 595 824

enisagazija@yahoo.com

Predmet: Potvrda o rezultatima u takmičenjima i aktivnostima Uprave za obrazovanje i nauku

Upravi za obrazovanje i nauku Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini ste uputili mail sa dopisom u kome tražite izdavanje potvrde o vašim rezultatima i aktivnostima u proteklom periodu.

- Uvidom u evidenciju i dokumentaciju Uprave za obrazovanje i nauku utvrđeno je da je ste vi, **Enisa Gazija-Pajt**, kao nastavnik islamske vjeronauke iz OŠ „Kiseljak 1“ u Kiseljaku, aktivno učestvovali u aktivnostima Uprave za obrazovanje i nauku i tom prilikom postigli sljedeće rezultate:
1. Bili mentor učenici Nudžejmi Palalija koja je osvojila 2. mjesto na VIII državnom takmičenju iz Islamske vjeronauke u školskoj 2018/2019. godini.
 2. Bili mentor učenici Adni Behlil koja je osvojila 2. mjesto na regionalnom takmičenju u organizaciji Muftijstva sarajevskog za školsku 2018/2019. godinu.
 3. U organizaciji Uprave za vjerske poslove učestvovali u okruglom stolu sa izlaganjem na temu: „Organizacija nastave islamske vjeronauke u osnovnim i srednjim školama u okolnostima pandemije COVID-19“, u okviru manifestacije „Dani mekteba“, održane 1.9.2021. godine. Istimeni rad je objavljen u pratećem Zborniku radova.
 4. Aktivno učestvovali u provođenju odgojno-obrazovnog istraživanja iz Islamske vjeronauke u organizaciji Uprave za obrazovanje i nauku u školskoj 2018/2019. godini.
 5. Redovno prisustvovali svim stručnim seminarima za vjeroučitelje u organizaciji Uprave za obrazovanje i nauku.

S poštovanjem,

Dostavljeno:
- Imenovanj
- a x a

za DIREKTOR
Prof.dr. Dževad Hodžić

1469

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SREDIŠNJA BOSNA / SREDNJOBOSANSKI KANTON
TRAVNIK

CENTRAL BOSNIA CANTON
MINISTRY OF EDUCATION,
SCIENCE, CULTURE AND SPORTS

MINISTARSTVO OBRAZOVANJA,
ZNANOSTI, KULTURE I ŠPORTA
MINISTARSTVO OBRAZOVANJA,
NAUKE, KULTURE I ŠPORTA

DIPLOMA

Bojan Domić

za osvojeno 1. mjesto u plasmanu nastavnika

na Kantonalnom takmičenju iz predmeta Islamska vjeronauka

-VIII razred -

Travnik, 13. 04. 2019. godine

M.P.

MINISTAR

Bojan Domić

Bojan Domić

55

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱۷۰۱

RIJASET ISLAMSKE ZAJEDNICE U BOSNI I HERCEGOVINI

DODJELJUJE

Priznanje

Vjeroučiteljici Enisi Gaziji-Pajt
i učenici Merjemi Karalić
iz osnovne škole "Kiseljak I"

ZA OSVOJENO PRVO MJESTO U POJEDINAČNOJ KATEGORIJ I ZA
OSVOJENO PRVO MJESTO U EKIPNOJ KATEGORIJ I NA 1. FINALNOM
TAKMIČENJU IZ ISLAMSKE VJERONAUKJE NA NIVOU RIJASETA IZ U
BIH I KVIZU "STOPAMA MILJENIKA, S.A.V.S."

Učenica Merjem Karalić iz osnovne škole "Kiseljak I", pod rukovodstvom vjeroučiteljice
Enise Gazije-Pajt, osvojila je prvo mjesto u pojedinačnoj konkurenciji učenika i bila član
pobjedničke školske ekipe u ekipnom takmičenju.

Sarajevo

13. redžeb 1433. god: po H.

3. juni 2012. godine

Mustafa Cerić

19 c 1

RIJASET ISLAMSKJE ZAJEDNICE U BOSNI I HERCEGOVINI

DODJELJUJE

Diploma

.....
Ime i prezime *Enisa Jasir-Bit*

Mufijstvo: *Travnica*

Kanton: *Srednjohercegovački* Općina/Medžlis: *Travnik*

Osnovna škola: *Travnik 1*

NAJUSPJEŠNIJEM VJEROUČITELJU

**NA 1. FINALNOM TAKMIČENJU IZ ISLAMSKJE VJERONAUKJE NA
NIVOU RIJASETA IZ U BIH I KVIZU "STOPAMA MILJENIKA, S.A.V.S."**

Sarajevo

13. redžeb 1433. godi po H.
3. juni 2012. godine

Rešid-ü-ilema

Dr. Mustafa Cerić

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SREDIŠNJA BOSNA / SREDNJOBOSANSKI KANTON
TRAVNIK

MINISTARSTVO OBRAZOVANJA,
ZNANOSTI, MLADIH, KULTURE I ŠPORTA
MINISTARSTVO OBRAZOVANJA,
NAUKE, MLADIH, KULTURE I SPORTA

CENTRAL BOSNIA CANTON
MINISTRY OF EDUCATION,
SCIENCE, YOUTH, CULTURE AND SPORTS

Travnik, Staniona 43., Tel/faks: 030/511-214, 030/518-675, www.mozks.kstb.ba, e-mail: mlinobsk@bih.net.ba, mozks@sbk-kstb.gov.ba

Na osnovu člana 59. Zakona o osnovno školi (Službene novine SBK, br. 11/01 i 17/04), člana 19. i 22. Pravilnika o polaganju stručnog ispita odgojitelja i stručnih saradnika u predškolskim ustanovama, učitelja, nastavnika i stručnih saradnika u predškolskim ustanovama, učitelja, nastavnika i stručnih saradnika u osnovnom školstvu te nastavnika, profesora i stručnih saradnika u srednjem školstvu (Službene novine SBK, br. 3/14) ministar za obrazovanje, nauke, kulture i sporta SBK-a donosi

R J E Š E N J E
o polaganju stručnog ispita kandidata i
o formiranju stručne komisije

I

Adisa Čeho

(Ime, prezime i stručno zvanje)

OŠ „Kiseljak 1“ - Bilalovac, Kiseljak
(Naziv škole – sjedište,)

Obavještavamo Vas da će se stručni ispit polagati:

11.2.2021.g. u OŠ“Kiseljak 1 “ – Bilalovac, Kiseljak
(datuma , škola - sjedište)

VIII 5 sa početkom u 13,05 sati

(Odjeljenje i vrijeme početka ispita)

Pred povjerenstvom u sastavu:

1. Sabina Halilović, predsjednik
2. Enisa Gazija Pajić, ispitivač

NASTAVNI PREDMET: Islamska vjeronauka

Povjerenstvo je saglasno da nastavna jedinica bude:

„Ibadet u odabranim danima i noćima“

10, priznato

10

13/110

II

Škola/volonter je dužna/dužan da najkasnije pet (5) dana prije datuma utvrđenog za polaganje ispita, Ministarstvu dostavi pismeni zahtjev da se sa sredstava Škole uplati iznos od 400,00 KM za troškove polaganja stručnog ispita, odnosno da volonter prilikom polaganja ispita preda uplatnicu članovima Komisije.

Kandidati koji ponovno polažu stručni ispit dužni su poštivati odredbe član 35. Pravilnika o polaganju stručnog ispita odgojitelja i stručnih suradnika u predškolskim ustanovama, učitelja, nastavnika i stručnih suradnika u predškolskim ustanovama, ustanovama, učitelja, nastavnika i stručnih suradnika u osnovnom školstvu te nastavnika, profesora i stručnih suradnika u srednjem školstvu (Službene novine SBK, br.3/14)

Visina naknade članovima Komisije i ostalim angažiranim licima utvrdit će se posebnim rješenjem.

III

Na osnovu prednjeg, riješeno je kao u dispozitivu ovoga rješenja.

IV

Pravna pouka: Protiv ovoga rješenja kandidat ima pravo prigovora Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta SBK-a u roku od 8 dana od dana prijama ovoga rješenja.

MINISTAR

Bojan Đorđević

Uredžbeni broj: 03-30-260/2020
Travnik, 7.1.2021.godine

17610
BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SREDIŠNJA BOSNA / SREDNJOBOSANSKI KANTON
TRAVNIK

CENTRAL BOSNIA CANTON
MINISTRY OF EDUCATION,
SCIENCE, YOUTH, CULTURE AND SPORTS

MINISTARSTVO OBRAZOVANJA,
ZNANOSTI, MLADIH, KULTURE I ŠPORTA
MINISTARSTVO OBRAZOVANJA,
NAUKE, MLADIH, KULTURE I SPORTA

Travnik, Stanina 43., Tel./faks.: 030/511-214, 030/518-675, www.mozks-ksb.ba, e-mail: minobsbk@bih.net.ba, mozks@spb-ksb.gov.ba

Na osnovu člana 59.Zakona o osnovno školi (Službene novine SBK, br.11/01 i 17/04), člana 19. i 22. Pravilnika o polaganju stručnog ispita odgojitelja i stručnih saradnika u predškolskim ustanovama, učitelja, nastavnika i stručnih saradnika u predškolskim ustanovama, učitelja, nastavnika i stručnih saradnika u osnovnom školstvu te nastavnika, profesora i stručnih saradnika u srednjem školstvu (Službene novine SBK, br.3/14) ministar za obrazovanje, nauke, kulture i sporta SBK-a donosi

R J E Š E N J E
o polaganju stručnog ispita kandidata i
o formiranju stručne komisije

I

Mirza Bilic

(Ime, prezime i stručno zvanje)

OŠ „Kiseljak 1“ Bilalovac - Kiseljak
(Naziv škole – sjedište)

Objavljavamo Vas da će se stručni ispit polagati:

28.4.2021.g. u OŠ „Kiseljak 1“ Bilalovac - Kiseljak

(datuma , škola - sjedište)

VII 1 sa početkom u 10,25 sati

(Odjeljenje i vrijeme početka ispita)

Pred povjerenstvom u sastavu:

- 1.Nezira Fuško,predsjednik
- 2.Enisa Gazija Pajt,ispitivač

NASTAVNI PREDMET: Islamska vjeronauka

Povjerenstvo je saglasno da **nastavna jedinica** bude:

„Riječi koje nadahnjuju.“

Škola volonter je dužna/dužan da najkasnije pet (5) dana prije datuma utvrđenog polaganje ispita, Ministarstvu dostavi pismeni zahtjev da se sa sredstava Škole uplati znos od 400,00 KM za troškove polaganja stručnog ispita, odnosno da volonter prilikom polaganja ispita preda uplatnicu članovima Komisije.

Kandidati koji ponovno polažu stručni ispit dužni su poštivati odredbe član 35. Pravilnika o polaganju stručnog ispita odgojitelja i stručnih suradnika u predškolskim ustanovama, učitelja, nastavnika i stručnih suradnika u predškolskim ustanovama, učitelja, nastavnika i stručnih suradnika u osnovnom školstvu te nastavnika, profesora i stručnih suradnika u srednjem školstvu (Službene novine SBK, br.3/14)

Visina naknade članovima Komisije i ostalim angažiranim licima utvrdit će se posebnim rješenjem.

III

Na osnovu prednjeg, riješeno je kao u dispozitivu ovoga rješenja.

IV

Pravna pouka: Protiv ovoga rješenja kandidat ima pravo prigovora Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta SBK-a u roku od 8 dana od dana prijama ovoga rješenja.

MINISTAR

Bojan Domić

Urudžbeni broj: 03-34-134/21
Travnik, 16.3.2021.godine

ISLAMSKA ZAJEDNICA U BOSNI I HERCEGOVINI

RIJASET

Uprava za obrazovanje i nauku

C1, pristupilo

C1

Broj: 04-08-2-694-2/22

Datum: 16. redžeb 1443. h. godine
17. februar 2022. godine

C1/1

Enisa Gazija-Pajić

062 595 824

enisagazija@yahoo.com

Predmet: Potvrda o rezultatima u takmičenjima i aktivnostima Uprave za obrazovanje i nauku

Upravi za obrazovanje i nauku Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini ste uputili mail sa dopisom u kome tražite izdavanje potvrde o vašim rezultatima i aktivnostima u proteklom periodu.

Uvidom u evidenciju i dokumentaciju Uprave za obrazovanje i nauku utvrđeno je da je ste vi, **Enisa Gazija-Pajić**, kao nastavnik islamske vjeronauke iz OŠ „Kiseljak 1“ u Kiseljaku, aktivno učestvovali u aktivnostima Uprave za obrazovanje i nauku i tom prilikom postigli sjedeće rezultate:

1. Bili mentor učenici Nudžejmi Palalija koja je osvojila 2. mjesto na VIII državnom takmičenju iz Islamske vjeronauke u školskoj 2018/2019. godini.
2. Bili mentor učenici Adni Behit koja je osvojila 2. mjesto na regionalnom takmičenju u organizaciji Muftijstva sarajevskog za školsku 2018/2019. godinu.
3. U organizaciji Uprave za vjerske poslove učestvovali u okruglom stolu sa izlaganjem na temu: „Organizacija nastave islamske vjeronauke u osnovnim i srednjim školama u okolnostima pandemije COVID-19“, u okviru manifestacije „Dani mekteba“, održane 1.9.2021. godine. istoimeni rad je objavljen u pratećem Zborniku radova.
4. Aktivno učestvovali u provođenju odgojno-obrazovnog istraživanja iz Islamske vjeronauke u organizaciji Uprave za obrazovanje i nauku u školskoj 2018/2019. godini.
5. Redovno prisustvovali svim stručnim seminarima za vjeroučitelje u organizacije Uprave za obrazovanje i nauku.

S poštovanjem,

Dostavljeno:

- Imenovanj
- a x a

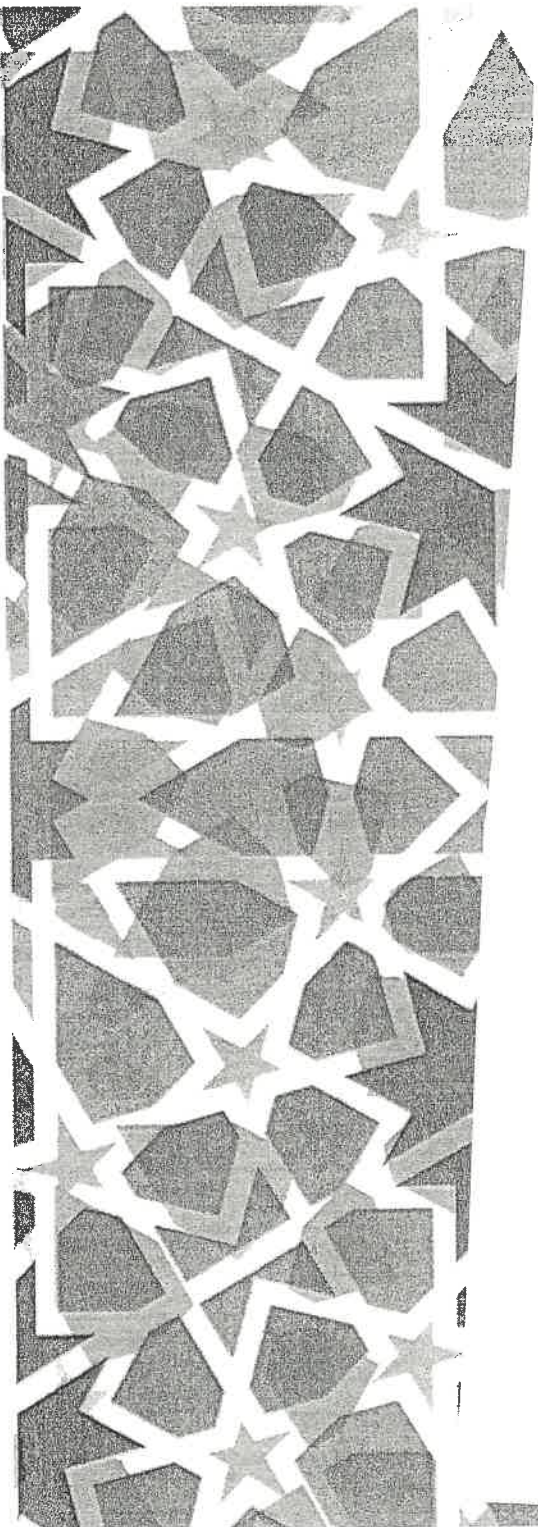
DIREKTOR
Prof.dr. Dževad Hodžić

1/22

22

Novi dokumentacija:

— najnoviji tekst u zborniku radova

**MEKTEB I MEKTEBSKA POUKA
ISLAMSKE ZAJEDNICE U BOSNI I HERCEGOVINI
U VRIJEME PANDEMIJE**

ZBORNIK RADOVA

sa okruglog stola održanog 1. septembra 2021. godine u Sarajevu

MEKTEB I MEKTEBSKA POUKA ISLAMSKE ZAJEDNICE U BOSNI I HERCEGOVINI U VRIJEME PANDEMIJE

Zbornik radova sa okruglog stola održanog 1. septembra 2021. godine u Sarajevu

Izdavači:

El-Katim - izdavački centar Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini
Uprava za vjerske poslove Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini

Za izdavače:

Mesud Smajić i Ismail Smajlović

Urednica:

Aida Mujezin-Čolo

Urednik izdanja:

Dr. Enes Svraka

Lektura:

Tarik Jakubović

Tehnička priprema:

Haris Dubravic

Dizajn:

Tarik Jesenković

Ilustracija na koricama:

© VectorStock®

Štampa:

Dobra knjiga, Sarajevo

CIP - Katalogizacija u publikaciji

Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, Sarajevo

28-735-472(497.6):578.834](063)(082)

SADRŽAJ

Uvod 7

Husein Kavazović
Poruka reisu-l-uleme Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini 15

Mehmed Kudic
Mekteb: temelj islamskog odgoja i
obrazovanja muslimana u Bosni i Hercegovini 19

Enes Svraka
Mektebska pouka Islamske zajednice u Bosni i
Hercegovini u okolnostima pandemije virusa COVID-19 27

Sead Karšik i Nevres Mustafić
Organizacija mektebske pouke u vrijeme pandemije virusa
COVID-19 – iskustvo na području Mešihata IZ u Sloveniji 43

Hazim Fazlić
Organizacija mektebske pouke u vrijeme pandemije virusa
COVID-19 – iskustvo na području IZR Slovenije i Amerike 51

<i>Muhammed Abaz</i>	Realizacija mektebske pouke i struktura časa u okolnostima pandemije virusa COVID-19 – izazovi i zapazanja.....	85
<i>Enisa Gazija-Pajić</i>	Organizacija nastave islamske vjeronauke u osnovnim školama u okolnostima pandemije virusa COVID-19 – iskustva i zapazanja.....	99
<i>Muharem Adilović, Anela Hasanagić, Ajdin Huseinpašić</i>	Efikasnost poduzetih mjera Islamske zajednice u doba pandemije COVID-19 u Muftijstvu zeničkom.....	107
<i>Ismail Smajlović</i>	Mekteb u doba digitalizacije i globalizacije.....	137

ORGANIZACIJA NASTAVE ISLAMSKE VJERONAUKE U OSNOVNIM ŠKOLAMA U OKOLNOSTIMA PANDEMIJE VIRUSA COVID-19

ISKUSTVA I ZAPAŽANJA

Enisa Gazija-Pajić

Sažetak

Rad donosi prikaz mišljenja o nastavnom procesu i organizaciji nastave islamske vjeronauke u osnovnim školama u okolnostima pandemije uzrokovane pojavom virusa COVID-19. Naglasak se stavlja na odvijanje nastavnog procesa, interakciju između učenika i nastavnika, te obradu nastavnih sadržaja. U radu je prikazan cjelokupan nastavni proces od 13. marta 2020. godine (školska 2019./20.) do 18.06.2021. (školska 2020./21.). U radu je prikazan tok nastavnog procesa praveći paralelu sa procesom odvijanja nastave prije pojave pandemije.

Ključne riječi

nastavni proces, islamska vjeronauka, pandemija COVID-19, online nastava

Uvod

Usljed pandemije uzrokovane pojavom virusa COVID-19 učenici osnovnih i srednjih škola u Bosni i Hercegovini prelaze sa modela klasične nastave na online model obrazovanja. Ovakav vid nastave izvodio se u školskoj 2019./20. (sredina marta 2019. do kraja školske godine) te cijelu 2020/21. školsku godinu. Nagle promjene u odgojno-obrazovnom sistemu zahtijevale su brzu prilagodbu novonastaloj situaciji svih sudionika u nastavnom procesu.

Držeći do toga da su odgoj i obrazovanje kamen temeljac naše budućnosti, poštujući član 3 Konvencije UN o pravima djeteta, odgajatelji, učitelji i nastavnici, te stručni saradnici iznalazili su najbolja i najefikasnija rješenja u izvođenju nastavnog procesa.¹

Klasičan oblik izvođenja nastave/online nastava (E-učenje)

Definicija klasične nastave, sudionici nastavnog procesa

Pojam klasične nastave u pedagoškoj literaturi opisan je mnoštvom definicija koje se, većinskim dijelom podudaraju, ali nerijetko i nadopunjuju.

Nastava je interakcijsko događanje u kojem učenici pod vodstvom profesionalno osposobljenih nastavnika planski, u za to predviđenim ustanovama (školama), usvajaju i dalje razvijaju odabrane kulturne sadržaje sa svrhom što boljeg socijaliziranja, kvalificiranja i personaliziranja. (Pranjić, 2005.)²

¹ U svim akcijama koje u vezi s djecom poduzimaju javne ili privatne društvene dobrotvoorne institucije, sudovi, upravne vlasti ili zakonska tijela, mora se prevenstveno voditi računa o interesima djeteta.

Države-potpisnice obavezuju se da će odgovarajućim zakonodavnim i upravnim mjerama djetetu osigurati zaštitu i brigu kakva je prijeke potrebna za njegovu dobrobit, uzimajući u obzir prava i dužnosti njegovih roditelja, zakonskih staratelja ili drugih pojedinaca zakonski odgovornih za njega i da bi se ovo postiglo preuzeće sve zakonske i upravne mjere.

Države-potpisnice osigurat će da institucije, službe i ustanove odgovorne za brigu o djeci i njihovoj zaštiti pridržavaju standarda, uspostavljenih od odgovarajućih vlasti, naročito u pogledu sigurnosti, zdravlja, u broju i prikladnosti njihovog osoblja kao i odgovarajućeg nadzora nad njima.

² Pranjić, M. (2005.) *Didaktika: povijest, osnove, profiliranje, postupak*, Golden marketing, Zagreb, str. 184.

Prema Totu nastava je jedinstven proces s učenjem, a aktivnost učenika i učitelja se međusobno nadopunjuju i unapređuju. Zadatak savremene nastave je razvoj spoznajnih i intelektualnih sposobnosti učenika. (Tot, 2010.)³

U izvođenju nastavnog procesa, kao najorganizovanijeg oblika obrazovanja, značajna su tri faktora:

- učenik,
- nastavnik i
- nastavni sadržaji.

Nastava se odvija na redovnim časovima pod rukovodstvom nastavnika i uz aktivno učešće učenika u savladavanju nastavnog sadržaja. U nastavi vjeronauke najbitniji zadaci nastavnog procesa su: duhovni, odgojni, obrazovni i funkcionalni.⁴

Definicija online nastave (E-učenje), sudionici nastavnog procesa

Termin E-učenje (engl. E-learning) podrazumijeva proces obrazovanja (proces učenja i podučavanja) koji se izvodi uz upotrebu nekog oblika informacijske i komunikacijske tehnologije, a s ciljem unapređenja kvalitete tog procesa i kvalitete ishoda obrazovanja.⁵

Pod pojmom online nastave podrazumijevamo "obrazovno iskustvo koje nema fizičkih granica, omogućavajući učenicima da učestvuju u nastavi i komuniciraju sa vršnjacima sa bilo koje lokacije."⁶

U izvođenju online nastave, pored učenika, nastavnika i nastavnih sadržaja bitna dva faktora su:

- 3 Tot, D. (2010.) "Učeničke kompetencije i savremena nastava", u: *Odgojne znanosti*, vol. 12, br. 1, str. 65-78.
- 4 Ćatić, R. (1996.) *Metodčki priručnik za nastavu vjeronauke*, El-Kalem, Sarajevo, str. 11.
- 5 Ukoliko E-učenje definišemo naglašavajući tehnologiju, "E" znači "electronic" (elektronsko učenje), a ukoliko ga definišemo naglašavajući proces učenja "E" može značiti:
 - Experience Learning (iskustveno učenje),
 - Everywhere Learning (učenje "posvuda"),
 - Enhanced Learning (povećano, bolje učenje) i
 - Extended Learning (prošireno učenje).
- 6 Mukerji, S., Tripathi, P. (2013.) *Transnational Higher Education*, IGNOU, India (<https://www.igi-global.com>).

- родитељи и
- технологија.

U procesu online nastave, u odnosu na sve druge faktore, osnovni, prvobitni pojam je nastavni sadržaj. Potpuno izmijenjeni uslovi rada u okvirima online nastave zahtijevaju i drugačiji pristup sadržajima za učenje. Nastavnik iz primarne uloge predavača prelazi u ulogu mentora.⁷

Organizacija online nastave islamske vjeronauke

Slijedeći upute i preporuke Ministarstva za odgoj i obrazovanje, ne želeći da učenici nadoknađuju propuštene nastavne dane, nastavni proces se ne prekida te se iznalaze različita rješenja u procesu izvođenja online nastave.

Svjesni činjenice da svi učenici ne posjeduju adekvatnu opremu i informatičko znanje potrebno za online nastavu, sa željom da se svim učenicima osigura jednak pristup obrazovanju, nastavno osoblje, u prvim danima pandemije, nastavu organizuje putem aplikacije viber. Nakon rješavanja problema tehničko-tehnološke opremljenosti sudionika u nastavnom procesu, učenici postepeno prelaze na online platforme.

Izvođenje nastave Islamske vjeronauke putem viber aplikacije

Nastavu iz predmeta Islamska vjeronauka realizovanu putem viber aplikacije, u osnovi, podijelili smo na dvije skupine. Prvu skupinu čine učenici razredne nastave (od I-V razreda), drugu skupinu čine učenici odjeljenja predmetne nastave (VI-IX).

Vodeći se podatkom da viber aplikacija nije namijenjena djeci mlađoj od tri naest godina, kreirane su grupe za roditelje djece nižeg uzrasta. Nastavni sadržaji šalju se prema ranije utvrđenom rasporedu časova.

Za učenike viših razreda napravljene su grupe u kojima su sudionici i članovi, većinom, i roditelji i učenici. Početno rješenje su grupe formirane za svako

⁷ Halilović, N., (2020.) *Online didaktika*, Uprava za obrazovanje i nauku Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini i Media centar Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, str. 36.

odjeljenje posebno, u rad grupe uključeni su svi predmetni nastavnici za određeno odjeljenje, tako da je u svakoj grupi zastupljen i veliki broj nastavnog osoblja. Nastavni sadržaji, također, dijele se prema rasporedu časova, što bi značilo da bi svaki sudionik grupe dobio sadržaje iz svakog predmeta što je dodatno otežavalo rad. S obzirom na to da sedmični fond sati islamske vjeronauke iznosi dvadeset dva nastavna sata, zastupljena su dva časa sedmično za sve učenike (SBK), nastavnici vjeronauke uključeni su u veliki broj viber grupa. Zbog velikog broja upita o nastavnim jedinicama za sve predmete i preopterećenosti viber grupe velikim brojem poruka na dnevnom nivou, instrukcije učenicima bile su da dodatna pitanja šalju predmetnim nastavnicima putem e-maila ili privatnih viber poruka. Na viber online nastavi učenici su uglavnom koristili mobilne telefone što je značajno onemogućavalo korištenje različitih web alata i rad u mnogim programima i aplikacijama, te smo tome prilagodili vjeronaučne nastavne sadržaje. Imajući u vidu različit vremenski pristup tehnologiji (poslovne i privatne obaveze roditelja u vrijeme slanja nastavnih sadržaja, broj osoba sa kojima učenici dijele uređaje, loša internetska konekcija i sl.) neophodno je osigurati fleksibilnost u radu, te dozvoliti učenicima da tražene zadatke urade u njima pogodnom vremenskom periodu. Pisani nastavni sadržaji dostavljaju se učenicima koji nisu u mogućnosti redovno pratiti online nastavu, prilagođeni nastavni sadržaji šalju se učenicima s poteškoćama u razvoju. Za nadarene učenike dodatna nastava organizuje se putem Viber Community (viber zajednica) grupa u koje se šalju posebno prilagođeni i prošireni nastavni sadržaji. Vrednovanje i ocjenjivanje vrši se putem pisanih radova i videopoziva u ranije dogovorenim terminima. Značajno je napomenuti da je interakcija među učenicima u viber grupi smanjena na minimum.

Izvođenje nastave islamske vjeronauke putem online platformi

Nakon organizovanih webinara za nastavnike, obuke za nastavnike i učenike, nastavni proces sa viber aplikacije prelazi na model izvođenja nastave na platformama. Online platforme najjeftiniji su prilagođene nastavi na daljinu. Platforme omogućavaju odgojno-obrazovnim institucijama i sudionicima nastavnog procesa pristup sa domenskim korisničkim računom. U nastavi vjeronauke najčešće korištene platforme su: zoom, microsoft teams i google

classroom. Rad u navedenim platformama nudi niz različitih opcija za organizovanje nastavnog procesa: audio i video komunikaciju između dva ili više korisnika, pogodne su za korištenje na mobilnim telefonima, desktop-računaru i tabletima, mogućnost dijeljenja dokumenata, videosnimaka i fotografija, interaktivnu (bijelu) tablu, opciju za grupni rad i rad u paru te niz drugih opcija za kvalitetno izvođenje online nastave.

Osnove koje karakterišu platformu su sljedeće:

- sve je "u oblaku" (uvijek dostupno),
- tinski rad bez obzira na lokaciju,
- stalna ažurnost i
- sigurnost i zaštita podataka.⁸

U odnosu na viber online nastavu rad na platformama znatno je poboljšao i olakšao izvođenje nastavnog procesa. Nastavnici kreiraju vlastite učionice, podaci o učenicima, nastavnim sadržajima i vrednovanju učenika su uvijek dostupni i pregledni. Online platforme itekako nude funkcionalnost i fleksibilnost u svim segmentima realizacije nastave. Platforme su uglavnom na engleskom jeziku, uz mogućnost podešavanja na ograničen broj drugih jezika.

Kombinovani model izvođenja nastavnog procesa

Poboljšanje epidemiološke situacije uzrokovane virusom COVID-19, uz poruke Higijensko-epidemiološke službe i Ministarstva za odgoj i obrazovanje, omogućilo je prelazak sa online nastave na kombinovani model izvođenja nastavnog procesa, te povratak učenika u školske klupe. Kombinovani model izvođenja nastave podrazumijeva formiranje učenika po grupama, određen broj učenika prati nastavu u školi dok dio grupe prati nastavu putem online modela. S obzirom na smanjen broj učenika u učionici, trajanje nastavnog sata koji je umjesto uobičajenih četrdeset pet minuta trajao trideset minuta, te kompleksnost rada u kombinovanom modelu, u nastavi vjeronauke, pored uсталjenih i uobičajenih metoda rada, često korišten metod u radu bio je "flipped classroom"

(obrnuta učionica). Ovakav metod podrazumijeva pripremu učenika kod kuće i upoznavanje sa nastavnim sadržajima prije dolaska na nastavu, da bi se vrijeme provedeno u učionici iskoristilo za rješavanje problemskih zadataka i interakciju sa ostalim učenicima. Kombinovani model znatno je poboljšao kvalitet nastave i realizaciju odgojno-obrazovnih ciljeva.

Zaključna razmatranja

Škola, pored primarne uloge odgojno-obrazovne institucije, svakako je institucija socijalizacije učenika. Tokom izvođenja online nastave evidentno je da učenicima nedostaje interakcija i socijalni kontakt sa vršnjacima. Online nastava ne može zamijeniti klasičnu nastavu. Da bismo pratili savremene tokove nastave i okrenuli se ka ishodima učenja, odgojno-obrazovni proces mora doživjeti potrebne reforme, počevši od nastavnih materijala i sadržaja do nastavnih sadržaja te digitalizacije udžbenika.

U pravilniku o praćenju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika nužne su izmjene i dopune, uzevši u obzir sve elemente vrednovanja online nastave, cjelokupan rad učenika tokom cijele školske godine krenuvši od odgojno-obrazovnih ishoda, samostalnosti u radu, kompetencijama i znanju učenika. Posebnu pažnju potrebno je posvetiti psiho-fizičkom zdravlju učenika tokom i nakon pandemije izazvane virusom COVID-19, kako bi se napravili potrebni koraci na očuvanju istog.

Zahvaljujemo Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini - Upravi za obrazovanje i nauku (odgovornim osobama dr. Dževad Hodžić, direktor, i dr. Nezir Halilović, voditelj Odjela) na svesrdnoj podršci tokom izvođenja nastavnog procesa islamske vjeronauke i pripremi digitalnih vjeronaučnih sadržaja, te svim kolegicama i kolegama koji su dali doprinos u realizaciji istih.

Literatura

- Čustović, V., *Organizacija i praćenje online nastave koristeći platformu Office 365* (<https://mon.ks.gov.ba>).
- Čatić, R. (1996.) *Metodički priručnik za nastavu vjeronauke*, El-Kalem, Sarajevo.
- Halilović, N., (2020.) *Online didaktika*, Uprava za obrazovanje i nauku Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini i Media centar Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, Sarajevo.

Mukerji, S., Tripathi, P. (2013.) *Transnational Higher Education*, IGNOU, India (<https://www.igi-global.com>).

Pranjić, M. (2005.) *Didaktika: povijest, osnove, profiliranje, postupak*, Golden marketing, Zagreb.

Tot, D. (2010.) "Učeničke kompetencije i savremena nastava", u: *Odgojne znanosti*, vol. 12, br. 1.